

Besida

BROJ 28
2024
TRAVANJ

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

*IZDVAJAMO:

PUTOPIS:

Od drvenih brodica do divljih ptica

ČAKULA: Sara Emuši Benjak

*TEMA BROJA:

POZNATE FILMSKE NAGRADE

*RIJEČ UREDNIKA***Dragi Besidoljupci,**

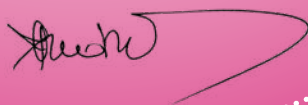
Nedavno sam naišao na jednu objavu na internetu koja mi je zaokupila pažnju. Glasila je ovako:
 "Vrijeme je besplatno, ali je neprocjenjivo.
 Ne možete ga posjedovati, ali ga možete koristiti.
 Ne možete ga zadržati, ali ga možete uložiti.
 Jednom kada prođe, ne možete ga dobiti nazad."

Da, tako je to s vremenom. Od našeg zadnjeg broja, protekla je cijela godina. Poput života općenito, i domski život je prepun događaja i dogodovština, ustaljene rutine, ali i bezbroj sitnih mijena. Cilj nam je pokazati kako vrijeme nismo samo trošili, već naprotiv, ulagali u mnoge korisne aktivnosti i projekte.

Ali, kako uopće 52 tjedna preslikati na 52 stranice jednog lista? Definitivno nemoguće! Zato naša novinarska družina ima posebno težak zadatak. Nadam se da smo ipak uspjeli popratiti važnija događanja, otvoriti nove teme i otkriti neke skrivene talente.

Kao i prijašnjih godina, poseban prilog posvetili smo našim maturantima koji završavaju srednju školu i kreću u nove životne pobjede. Sretni smo što smo bili dio njihova života i odrastanja.

Hvala svima koji su na bilo koji način pomogli u kreiranju novog broja. Ugodno čitanje, i naravno, bacite ugodnu besidu uz Besidu!

Besida

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

IMPRESSUM:**IZDAVAČ:**

Učenički dom Split, Matice hrvatske 13,
 21 000 Split
 tel: 021 465 433; fax: 021 453 066
www.dom-ucenicki-st.skole.hr

 Učenički dom Split

 @ucenickidomsplit

ZA IZDAVAČA:

Mladen Kamenjarin, dipl. ing., ravnatelj doma

VODITELJ SEKCIJE I GLAVNI UREDNIK:

Ivan Smoljić, dipl. uč.

FOTOGRAFIJE:

Fotografska sekcija - Željana Puizina, prof.

LEKTURA:

Mia Cvitković, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Dijana Hadasija

UČENICI - UREDNICI:

Dora Milošević
 Mihael Zelić
 Lucija Šuto
 Nikola Poljak
 Miro Čepo
 Iva Dundić

TISAK:

Dalmacija papir, Split

NAKLADA:

200 primjeraka

Na naslovnoj stranici:

Adventska zabava na Trgu bana Jelačića
 Split, travanj 2024.

O NAMA: Brojke sve govore	4
GODIŠNJA ŠTORIJA:	
U zemlji sunca i ljudi velikog srca.....	6
Zadar u znaku brojnih nagrada.....	7
Državna domijada: Folklor opet prvi.....	9
PUTOPIIS: Od drvenih brodica do divljih ptica.....	10
Ispratili smo maturante / Usidrili smo se na kreativne radionice.....	12
Hodočastili smo voljenom gradu / Mi smo pomogli, a di si ti?.....	13
Prava ledena bajka u Zagrebu / Božićni party i tombola	14
Kad polete šareni ptići, nema kraja našoj srići	15
PUTOPIIS: Jato papigica na Korzu	16
TEMA BROJA: Poznate filmske nagrade.....	18
PROJEKT: Očarani svjetlosnim spektaklom i znanstvenim spoznajama.....	21
MATURANTI 2023/2024	24
KREATIVA: Kad se vrijedne ruke slože.....	30
ČAKULA: Sara Emuši Benjak - Život u nulama i jedinicama	32
STRIP: Život je poput slagalice	35
JUBILEJ: Neizbrisivi trag oca hrvatske književnosti.....	36
PUTEVIMA GLAGOLJAŠA: Upoznaj pismo naših predaka	38
DRUGI (P)OGLED: Glazba izražava ono što ne možemo reći, ali o čemu ne možemo šutjeti ...	42
STRIP: Princ džungle	44
VERSI	46
KVIZ: Put kroz Hrvatsku.....	50
PORTRET VELIKANA: Zdravka Krstulović	52

U San Franciscu postoji nekoliko mostova na kojima se naplaćuje mostarina. Jednom vozaču je palo na pamet napraviti nešto neuobičajeno: kada je plaćao za sebe, platio je mostarinu i vozaču iza sebe. Kad je taj drugi došao platiti svoju mostarinu, službenik mu je rekao:

- Za vas je dao vozač ispred vas!

- Ali, kako? Pa ja njega uopće ne poznajem?

- Nije važno. Ali, ako želite i vi nešto dobro učiniti, možete platiti onome iza vas.

Vozač je to učinio. Sljedeći je ponovio isto. Toga dana svi su bili sretni prolazeći tim mostom.

Možda i ti možeš podijeliti nešto? To može biti znanje, talent ili kakva dobra ideja. Sve ono dobro što damo od sebe obogaćuje svih nas, a u konačnici i cijeli svijet.

BROJKE SVE GOVORE

Prilog pripremio: **Ivan Smoljić, dipl. uč.**

U ovoj rubrici donosimo ovogodišnju statistiku o učenicima. U školskoj godini 2023./2024. u Učenički dom Split upisalo se 137 učenica i 202 učenika, što daje ukupan broj upisanih 339. U odnosu na prošlu školsku godinu to je 45 upisanih više zbog čega su formirane dvije nove odgojne skupine. Ukupno 225 učenika pohađa neki od četverogodišnjih negimnazijskih programa, dok gimnazijske programe pohađa 42 učenika. Ukupno 50 učenika pohađa trogodišnje programe strukovnih škola te njih 22 petogodišnji program za zdravstvene tehničare opće njege u Zdravstvenoj školi Split. U odnosu na prošlu školsku godinu bilježimo porast interesa za programe Srednje tehničke prometne škole Split (+7), Elektrotehničke škole (+6) i nama obližnje Prirodoslovne škole (+6). Također, premda nešto manje, interes raste i za turističko-ugostiteljske programe. Najveći broj učenika dolazi iz mjesta Splitsko-dalmatinske županije (ukupno 252) i Dubrovačko-neretvanske županije (65). Iz nama susjedne Šibensko-kninske županije imamo 11 upisanih. Preostali učenici dolaze iz čak sedam drugih županija diljem Republike Hrvatske te iz Bosne i Hercegovine. Odgojno-obrazovni rad u Učeničkom domu Split provodi se unutar 15 odgojnih skupina. Uz poslove vođenja odgojne skupine, odgajatelji su ujedno i voditelji sekcija slobodnih aktivnosti. Premda je riječ o uhodanim sportskim i kreativnim sadržajima, svake godine ponudu obogatimo i nekim novima. Koje slobodne aktivnosti su učenicima bile na raspolaganju u ovoj školskoj godini, najbolje ćete saznati iz priložene tablice.

Na treningu badmintona

Zimska malonogometna liga

ODGAJATELJI	OS	IZBORNE AKTIVNOSTI
Josip Vranković, prof.	1.	FOLKLOR i TEHNIČKA SEKCIJA
Mihovil Nikolić, prof.	2. A	GLAZBENA SEKCIJA i FITNESS-WORKOUT
Deni Tudor, prof. (zamjena Antea Šarić, prof.)	2. B	EKO SEKCIJA i FITNESS-WORKOUT
Silvija Katavić, prof.	3.	STOLNI TENIS (m, ž)
Senad Čaplja, dipl.ing.	4. A	EKO SEKCIJA i ODBOJKA (m, ž)
Ivica Škorić, mag.cin.	4. B	FITNESS-WORKOUT
Ivan Smoljić, dipl.uč.	5.	NOVINARSKA SEKCIJA
Jelena Voroncov Eterović, prof. (zamjena Petra Jurić, prof.)	6. A	EKO SEKCIJA
Goran Samardžić, prof.	6. B	MALI NOGOMET (m, ž)
Antea Marunica, prof.	7. A	UČENIČKA ZADRUGA, RUČNO STVARALAŠTVO i DRAMSKA SEKCIJA
Kristina Garbin Kundid, prof.	7. B	UČENIČKA ZADRUGA i RUČNO STVARALAŠTVO
Željana Puizina, prof.	8. A	FOTOGRAFSKA SEKCIJA, BASKET 3X3 (m) i BADMINTON (m, ž)
Marija Kalpić, prof.	8. B	PLES, RUČNO STVARALAŠTVO i UČENIČKA ZADRUGA
Tea Ora, prof.	9. A	PLES i PILATES
Mia Cvitković, prof.	9. B	ŠAH (m, ž), RECITATORSKA SEKCIJA i KREATIVNO PISANJE
Jelica Božinović, vms	-	CRVENI KRIŽ

Odgajatelji, odgojne skupine i izborne aktivnosti koje vode

ŠKOLA	BROJ UČENIKA	POSTOTAK	TREND*
Zdravstvena škola Split	53	15,63 %	▲
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju - Split	34	10,03 %	▲
Graditeljsko-geodetska tehnička škola Split	33	9,73 %	▲
Obrtna tehnička škola Split	28	8,26 %	▲
Prirodoslovna škola Split	23	6,78 %	▲
Elektrotehnička škola Split	19	5,60 %	▲
Srednja tehnička prometna škola Split	19	5,60 %	▲
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku Split	17	5,01 %	▼
Pomorska škola Split	17	5,01 %	▲
III. gimnazija Split	17	5,01 %	=
Turističko-ugostiteljska škola Split	14	4,13 %	▲
Škola likovnih umjetnosti Split	8	2,36 %	▲
Obrtnička škola Split	8	2,36 %	▲
Ekonomska i upravna škola Split	8	2,36 %	▲
Industrijska škola Split	7	2,06 %	▲
I. gimnazija Split	6	1,77 %	▼
II. gimnazija Split	5	1,47 %	=
Srednja škola Dental Centar Marušić	5	1,47 %	▲
Privatna srednja ugostiteljska škola Wallner	4	1,18 %	▲
IV. gimnazija „Marko Marulić“ Split	3	0,88 %	▼
Srednja škola „Jure Kaštelan“ Omiš	3	0,88 %	=
Ostale škole (po 1 ili 2 učenika)	8	2,36 %	▲
UKUPNO	339	* broj učenika u odnosu na prošlu školsku godinu	

Broj učenika po školama koje pohađaju

Izrada keramike

Fitness sekcija - funkcionalni trening

Ručno stvaralaštvo

Eko sekcija - izrada kućica za ptice i lončanica

Ovom rubrikom donosimo vam presjek važnijih događanja kroz proteklu godinu. Iza nas su mnoge ostvarene aktivnosti i realizirani projekti u Domu i izvan njega. Kako je to izgledalo pogledajte i pročitajte u narednim stranicama.

U ZEMLJI SUNCA I LJUDI VELIKOG SRCA

Prošlogodišnje proljetne praznike bili smo gosti učenika i djelatnika Učeničkog doma Zdravko Cvetkovski iz Skoplja čije ćemo gostoprimstvo i ljubaznost teško nadmašiti. Zajedno smo uživali u blještavilu glavnog makedonskog grada diveći se mnoštvu spomenika i imitacijama velikih baroknih građevina, a najviše nas je oduševila Stara Čaršija u kojoj smo osjetili duh orijenta.

Posjetili smo Spomen kuću poznate svete i redovnice Majke Tereze koja je služila najsiromašnijima među siromašnima. Pogledali smo izložbu fotografija, dokumente i eksponate preko kojih se može pratiti njezin životni put, od djetinjstva u Skoplju, preko humanitarnog rada, sve do njezine smrti, beatifikacije i kanonizacije.

Naši domaćini povelu su nas u razgled Kruševa, grada koji po svojoj prirodi i specifičnosti nosi ime Grad muzej. Na brdu iznad Kruševa posjetili smo Memorijalni centar posvećen preminulom makedonskom pjevaču Toši Proeskom i zavirili u monumentalni Makedonium, spomenik Ilindenskom ustanku. Na poziv odgajatelja i prijatelja iz Doma Partenija Zografski, s kojima dugi niz godina surađujemo u projektu 'Riječki karneval', razgledali smo Dom i školu učenika te sudjelovali u kreativnoj radionici.

ZADAR U ZNAKU BROJNIH NAGRADA

za nas je još jedna Regionalna domijada koja se ovaj put održala u Zadru. Bilo je to 22. travnja 2023. u organizaciji Srednjoškolskog đakčkog doma Zadar. Toga dana pokazali smo sva svoja sportska umijeća te prezentirali kreativna ostvarenja u nizu kategorija. Bila je to još jedna prilika za druženje i stjecanje novih prijateljstava, a ujedno i prilika za pokazati svoje talente, svoja znanja i postignuća. Rezultati 45. regionalne domijade u kulturi:

NAGRADE STRUČNOG ŽIRIJA:

- 1. mjesto GLAZBA: *14 palmi*
- 1. mjesto FOLKLOR: *Lindo*
- 1. mjesto INDUSTRIJSKI DIZAJN: *From Waste to Utility*
- 1. mjesto FOTOGRAFIJA: *Ruina kapetanove kuće*
- 1. mjesto KERAMIKA: *Uspomena na medu*
- 1. mjesto INSTALACIJA: *Heavy Metal Flowers*
- 2. mjesto SLIKA: *U kafiću na zidiću*
- 2. mjesto RUKOTVORINE: *Dalmatinski rondo*
- 2. mjesto SKULPTURA: *Ekspresija u žici*
- 2. mjesto MODNI DIZAJN: *Tissu Blanc*
- 2. mjesto KERAMIKA: *Primitivno lončarstvo*
- 3. mjesto INSTALACIJA: *Odlazak tiramola iz centra grada*
- 3. mjesto SKULPTURA: *Temida*

PRVA MJESTA UČENIČKOG ŽIRIJA:

GLAZBA *14 palmi*
 FOLKLOR *Lindo*
 INDUSTRIJSKI DIZAJN *From Waste to Utility*
 FOTOGRAFIJA *Lastovski poklad*
 CRTEŽ *L'ultimo bacio*
 SKULPTURA *Ekspresija u žici*
 INSTALACIJA *Heavy Metal Flowers*
 KERAMIKA *Uspomena na medu*

REZULTATI 45. REGIONALNE DOMIJADE U SPORTU:

- 1. mjesto BADMINTON (ž)
- 1. mjesto BADMINTON (m)
- 1. mjesto ŠAH (ž)
- 2. mjesto ŠAH (m)
- 2. mjesto MALI NOGOMET
- 2. mjesto KOŠARKA
- 2. mjesto STOLNI TENIS (ž)
- 3. mjesto ODBOJKA

DRŽAVNA DOMIJADA: FOLKLOR OPET PRVI

Državna domijada, 46. po redu, održana je u Rovinju od 8. do 10. svibnja 2023. U području multimedije i kulturnog stvaralaštva naši učenici ostvarili su zapažen uspjeh. Briljantnim nastupom folklorne skupine koja je pod vodstvom odgajatelja Josipa Vrankovića izvela dubrovački ples *lindo* osvojili smo prvo mjesto. Učenički žiri nagradio je rad učenice Paule Sophie Pandol pod nazivom *Uspomena na medu* koji je proglašen najboljim u kategoriji keramike.

NAGRADE STRUČNOG ŽIRIJA:

1. mjesto FOLKLOR *Lindo*
2. mjesto GLAZBA *14 palmi*
2. mjesto INDUSTRIJSKI DIZAJN *From Waste to Utility*

NAGRADE UČENIČKOG ŽIRIJA:

1. mjesto KERAMIKA *Uspomena na medu*
2. mjesto FOLKLOR *Lindo*
3. mjesto GLAZBA *14 palmi*

Sportaši se ovaj put nisu okitili medaljama, no zaslužili su pohvalu za borbenost i fair play nastupe:

4. mjesto ŠAH (ž)
4. mjesto BADMINTON (ž)
5. mjesto BADMINTON (m)

Od drvenih brodica do divljih ptica

Tekst napisala: [Antea Marunica, prof.](#)

Snestrpljenjem smo dočekali sunčanu subotu 7. listopada i izlet upoznavanja za nove učenike Učeničkoga doma Split. U 8:30 sati s ruksacima na leđima uputili smo se prema autobusu koji nas je dovezao do naše prve postaje, maloga mjesta Betine na otoku Murteru. U pratnji vodiča razgledali smo postav Muzeja

betinske drvene brodogradnje. U unutarnjem dijelu poslušali smo priču o dijelovima i izradi drvenih brodova, oruđu, ribarenju, običajima i načinu života brodograditelja toga kraja. U vanjskom dijelu Muzeja vidjeli smo razne vrste drvenih brodova i imali priliku kročiti na jedan od najpoznatijih, Cicibelu i fotografijom zabilježiti

Ispred Muzeja male brodogradnje u Betini

Hranjenje sokola

Ptičji show u Sokolarskom centru Dubrava

taj trenutak. Neizostavan je bio i posjet crkvi sv. Franje u kojoj smo nekoliko trenutaka sjedili u tišini svatko sa svojim mislima.

Nakon Betine na red je došao posjet Sokolarskom centru u Dubravi, mnogima najdraži dio izleta. U Sokolarskom centru nalazi se ambulanta za ozlijeđene ptice grabljivice, a učenici su saznali pregršt informacija o načinu života ptica koje tamo borave. Osebjuni i simpatični sokolar svojom prezentacijom razbio nam je mitove o sovama i sokolima u koje smo bili uvjereni. Jeste li znali da sove ipak ne prespavaju cijeli dan i da izraz „mudra sova“ nema pravo uporište? Pred sam kraj prezentacije neki od učenika rado su na ruci držali, a kasnije i hranili Gizma, Charlieja i Marleya.

Obogaćeni znanjem i zanimljivostima o pticama grabljivicama krenuli smo prema Šibeniku. Prvo smo predahnuli uz ukusne pize i osvježenje, a potom smo prošetali kaletama starog grada. Posebno nam je drago što smo bili na Baldekinu i fotografirali se na klupi kod spomenika Draženu Petroviću, košarkaškom Mozartu koji je hrvatskoj košarci otvorio put prema Americi, a njegov talent i trud zauvijek su zabilježeni i u Kući slavnih.

Polazak prema Splitu protekao je u gledanju zalaska sunca, razgovoru i pjesmi, a svi odbrojavamo trenutke do ponovnog druženja, novih izleta i avantura koje nas čekaju!

Na Baldekinu s Draženom

Na betinskoj gajeti

ISPRATILI SMO MATURANTE

U svibnju 2023. povodom završetka nastavne godine za učenike završnih razreda srednje škole održali smo svečanu priredbu u čast maturantima. Uz zabavni program u organizaciji naše glazbene skupine, učenicima se obratio ravnatelj Mladen Kamenjarin koji je maturantima čestitao na ostvarenom uspjehu u srednjoškolskom obrazovanju te im poželio sreću u budućem radu i školovanju. Svi maturanti dobili su prigodne poklone, a bila je to prilika i za uručenje pohvalnica i nagrada Odgajateljskog vijeća onima koji su se posebno istakli u obogaćivanju domskog života kroz rad sekcija slobodnih aktivnosti, vršnjačkoj pomoći te općenito promoviranju učeničkog doma na smotrama i vanjskim projektima.

USIDRILI SMO SE NA KREATIVNE RADIONICE

Početkom mjeseca studenog gostovali smo na projektnom danu *Sidro u Kvarneru* koje se svake jeseni tradicionalno održava u Učeničkom domu Kvarner u Rijeci. Naše učenice sudjelovale su na edukativnim radionicama i kvalitetno provele vrijeme u druženju s vršnjacima. Adventski vijenci od kikirikija, labelo za usne od prirodnih sastojaka, privjesci od naplavina, božićna drvca i kuglice od filcane vune nastali su uz puno mašte i dobre volje. Radionice su privukle veliki broj zainteresiranih i svatko je na kraju ponio kući poneki uradak koji će ih podsjećati na ovu inspirativnu kvarnersku priču.

HODOČASTILI SMO VOLJENOM GRADU

Skupina naših učenika, u pratnji odgajatelja provela je četiri dana na Memorijalnom hodočašću u Vukovaru. Na mjestima posebnog pijeteta odali su počast hrabrim vukovarskim braniteljima i stanovnicima koji su ostali u svojem gradu i koji su 88 dana odolijevali u obrani Grada te postali primjer obrane i požrtvornosti za svoj grad i Hrvatsku. Vrhunac hodočašća bio je hod učenika od Osijeka do vukovarske bolnice u znak sjećanja na sve stradale u Domovinskom ratu. Osmosatno hodanje u hladnoj noći proteklo je u zajedništvu, molitvi i mislima na ranu hrvatskog naroda koja i danas opominje, svjedoči i uči da se Vukovar nikada ne zaboravi.

MI SMO POMOGLI, A DI SI TI?

U subotu, 16. prosinca 2023., volontirali smo u najstarijoj splitskoj humanitarnoj akciji koja promovira solidarnost i volonterstvo *A di si ti?!*, a koja je održana na splitskoj rivi. Akciju je pokrenula udruga MoSt koja skrbi o najpotrebitijim našim sugrađanima te vodi Centar za beskućnike. U tu svrhu u Domu smo tjednima prije motivirali učenike da doniraju knjige, informatičku i glazbenu opremu koja im više neće trebati. Akciju smo podržali i radovima učeničke zadruge te sekcije ručnog stvaralaštva. Sretni smo što smo sudjelovali i prikupljenim sredstvima podržali ovu hvalevrijednu akciju koja našim najpotrebitijim sugrađanima uljepšava život i vraća vjeru u bolje sutra.

PRAVA LEDENA BAJKA U ZAGREBU

Vikend od 8. do 10. prosinca proveli smo na zagrebačkom Adventu. Večernja šetnja okićenim ulicama i trgovima bila je uvertira u našu ledenu avanturu. Prijatelji iz Učeničkog doma Marije Jambrišak pozvali su nas na čaj i kolače te nam pokazali svoj slatki dom.

Sutradan je jedna skupina otputovala natrag u lude 80-te, a druga je počastila nepce čokoladom. Za one koji ne znaju o čemu je riječ, posjetili smo Muzej Zagreb 80's i Muzej čokolade Zagreb. Sudjelovali smo i u radionici foto izazova pokazavši snalažljivost i natjecateljski duh. Predvečer smo se pošteno oznojili na klizanju, no polomili se nismo. Odlično smo se snašli na tankom ledu.

U Učeničkom domu Novi Zagreb smo se osjećali kao doma. U toplom kutku 3. paviljona družili smo se uz čakulu i društvene igre, a najzanimljiviji nam je bio kviz općeg znanja. Neobična kviz pitanja podsjetila su nas koliko toga znamo i koliko smo bili blizu točnim odgovorima. Sutradan smo krenuli u Samobor i nakon što smo smazali kremšnite, požurili smo osjetiti adventski šarm ovog malog grada. Doživjeli smo mnogo toga lijepoga na ovom izletu, čak su i pahulje pozdravile našu adventsku bajku.

BOŽIĆNI PARTY I TOMBOLA

Uoči odlaska na zimske praznike imali smo Božićni party. Uz božićne pjesme u izvedbi naših talentiranih glazbenika zavrtili smo dva kruga tombole i slasnim poklon bonovima obradovali sretne dobitnike. Iskoristili smo to kao priliku za dodjelu medalja najboljim šahistima, malonogometasima i stolnotenisačima u održanim turnirima. Nagradili smo i pobjednike pub kviza te adventskog foto izazova. Nakon što su se ugasila svjetla pozornice, krenuo je ples uz DJ glazbu.

KAD POLETE ŠARENI PTIČI, NEMA KRAJA NAŠOJ SRIČI

Čak 280 učenika u pratnji svojih odgajatelja kroz igru boja, pjesme i plesa predstavljalo je učeničke domove iz Hrvatske, Slovenije i Sjeverne Makedonije prodefilirajući riječkim Korzom u 41. tradicionalnoj karnevalskoj povorci. Bio je to osmi po redu nastup učenika i odgajatelja Učeničkog doma Split u međunarodnoj karnevalskoj povorci.

Više o nastupu naših učenika i drugim zanimljivim aktivnostima na putovanju u Rijeku pročitajte u putopisu učenice Anie Ćurdo na 16. i 17. stranici.

Jato papigica na Korzu

Putopis napisala: **Ania Ćurdo**

U pratnji naših odgajateljica zaputili smo se u Rijeku, s uzbuđenjem iščekujući karnevalski vikend. Po dolasku smo se smjestili u Učenički dom Kvarner u kojem je vladala živahna atmosfera zbog predstojećih događanja. Prvi dan smo upoznali dom naših domaćina, prošetali gradskim ulicama i trgovima, te se družili u zajedničkoj spavaonici što je za nas bilo neuobičajeno iskustvo.

Iduće jutro otišli smo na poludnevni izlet u istarski gradić Labin. Iako je rominjala kiša, to nas nije omelo u razgledavanju i vrludanju uskim uličicama prožetima poviješću. Šetali smo kroz labirint tih malih

ulica, otkrivajući skrivene kutke Labina. Posjetili smo stari grad, divili se lokalnoj arhitekturi i uronili u atmosferu koja je bila daleko od karnevalske euforije, ali podjednako zanimljiva. Također, razgledali smo Zavičajni muzej kroz koji nas je provela kustosica i svojom pričom zaokupila svu našu pažnju. Dok smo istraživali muzej, nismo se samo divili izloženim eksponatima, već smo dobili priliku prošetati kroz impresivne rudarske tunele sa zaštitnim kacigama na glavi čime se ovaj posjet muzeju pretvorio u pravu avanturu. Ta pustolovina kroz povijest rudarstva obogatila je naše iskustvo, ostavljajući nas

Labinska rudarska povijest

Rudarska pustolovina

Polazak u karnevalska povorku

zapanjenima dubinom i kompleksnošću ovog dijela lokalne baštine.

Uvečer smo otišli u kino i pogledali akcijski film *Pčelar*. Svi smo bili zadovoljni odabirom filma i njegovom intrigantnom pričom. Odlasci na muzejske izložbe i filmske projekcije postali su neizostavan dio domskih putovanja, nadmašujući naša očekivanja.

U nedjeljno jutro navukli smo papagalo kostime i jedva dočekali polazak u zajedničku povorku svih učeničkih domova sudionika. Uzbudljiva atmosfera karnevala se proširila gradom. Rijeka je bila prepuna ljudi u šarenim kostimima, dok su ulice odzvanjale glazbenim ritmovima i veseljem koje je ispunjavalo svaki kutak. Pridružili smo se gomili u karnevalskoj povorci, plešući i smijući se uz raznolike likove koji su

preplavili ulice. Nastupili smo kao deveti u službenoj povorci i bili smo jedna od najbrojnijih maškaranih skupina. Bilo je teško odrediti tko se više zabavljao, mi koji smo mahali gledateljima sa strane ili sami gledatelji. Svaki korak kroz povorku donio je novu dozu iznenađenja i radosti dok smo se miješali s mnoštvom ljudi koji su se prepustili karnevalskom duhu. Atmosfera je bila zarazna, ispunjena smijehom, pjesmom i plesom.

Nakon bogatog karnevalskog programa, zaputili smo se natrag prema Splitu. Kroz prozore autobusa, pratili smo pejzaže koji su mijenjali boje i oblike, prisjećajući se svakog trenutka provedenog u Rijeci, posebno živopisne atmosfere karnevala koja nas je potpuno oduševila.

Karnevalska euforija

U Zavičajnom muzeju u Labinu

POZNATE FILMSKE NAGRADE

Temu obradila: Dora Milošević

Jednom godišnje pozornost cijelog svijeta usmjerena je na prestižnu filmsku nagradu Oscar i zvučna imena koja će prohodati slavnim crvenim tepihom, ali jeste li se ikada zapitali zašto takve nagrade uopće postoje? Naravno, svi zaslužuju nagradu za svoj rad i trud, ali postoje i drugi faktori. Zašto su neki izabrani, a neki zapostavljeni. Da bismo to odgonetnuli, prvo se moramo upoznati s poviješću filmskih nagrada i kako su te nagrade uzdigle film kao jedan od najdražih te najgledaniji vizualnih medija.

Povijest filmskih nagrada seže u rano 20. stoljeće, poklapajući se s pojavom kinematografije kao industrije i umjetničke forme. Filmske nagrade postale su značajan aspekt filmske industrije iz nekoliko razloga. Nagrade odaju počast izvanrednim postignućima u filmskom stvaralaštvu, dajući priznanje i prestiž filmašima, glumcima i drugim profesionalcima u industriji. Pobjeda ili nominacija za prestižnu nagradu može lansirati nečiju karijeru i povećati kredibilitet unutar industrije.

Nagrade služe kao moćan marketinški alat za filmove. Osvajanje nagrada ili nominacija mogu

privući pozornost publike, kritičara i distributera, što dovodi do povećanja prihoda na blagajnama i izloženosti filma te može imati značajne ekonomske implikacije za filmsku industriju i srodne sektore. Osvajanje prestižnih nagrada može dovesti do povećanja financiranja, ulaganja i mogućnosti sponzoriranja za buduće projekte.

Filmske nagrade pridonose i kulturnom razgovoru koji okružuje kino, a danas i svijet socijalnih medija. Ističu važne teme, trendove i inovacije u filmskom stvaralaštvu, oblikujući javni diskurs i utječući na buduće filmske prakse.

Koncept nagrade potiče filmaše da teže izvrsnosti u svom zanatu. Mogućnost osvajanja

nagrade motivira filmaše da pomiču granice, eksperimentiraju s novim tehnikama i stvaraju visokokvalitetne radove. Ceremonije dodjele nagrada pružaju priliku profesionalcima u industriji da se umreže, surađuju i dijele ideje. One služe kao platforme za povezivanje s kolegama, potencijalnim suradnicima te *insajderima* iz industrije.

Sve u svemu, filmske nagrade igraju ključnu ulogu u slavljenju umjetničkih postignuća, promicanju kulturne razmjene i pokretanju inovacija unutar globalne filmske industrije.

Oscari, formalno poznati kao *Academy Awards*, jedna su od najprestižnijih ceremonija dodjele nagrada u filmskoj industriji. Prva dodjela Oscara održana je 16. svibnja 1929. u Hollywood Roosevelt Hotelu. Bila je to privatna večera na kojoj je bilo oko 270 ljudi. Nagrade su dodijeljene u 12 kategorija, a *Krila*, nijemi ratni film, osvojio je prvu nagradu za najbolji film. Emil Jannings bio je prvi dobitnik Oscara za najboljeg glumca za svoju ulogu u *The Last Command* (1928. g.), a prvi Hrvat koji je osvojio Oscara je Dušan Vukotić s animiranim filmom *Surogat*.

Filmski festival u Cannesu, na francuskom poznat kao *Festival de Cannes*, osnovao je Jean Zay 1946. godine. Unatoč svom prestižu, filmski festival u Cannesu odbio je neke od sada već klasičnih filmova, poput *Vrtoglavice* Alfreda Hitchcocka i *2001.: Odiseja u svemiru* Stanleyja Kubricka, koji ili nisu odabrani za natjecanje ili su dobili mješovite kritike u Cannesu. Filmski festival u Cannesu također je domaćin filmskog tržišta na kojem profesionalci iz industrije, uključujući producente, distributere i prodajne agente, kupuju i prodaju prava na filmove. Jedno je od najvećih filmskih tržišta na svijetu.

Nagrade *Zlatni globus* osnovala je 1944. u Los Angelesu grupa novinara iz različitih zemalja. Svrha je bila odati priznanje izvanrednim postignućima u industriji zabave. Zlatni globusi imaju jedinstvene kategorije kojih nema na drugim dodjelama. Na primjer, imaju zasebne kategorije za najbolji film – mjuzikl ili komedija i najbolji film – drama, što omogućuje prepoznavanje šireg raspona žanrova.

Nagrada *Velika zlatna arena*, poznata i kao nagrada Pulskeg filmskog festivala, najstarija je filmska nagrada u Hrvatskoj i jedna od najprestižnijih u regiji, ustanovljena 1955. godine kao hrvatska nacionalna filmska nagrada. Pulski filmski festival odigrao je ključnu ulogu u očuvanju i promicanju hrvatske kinematografije. Pruža platformu za hrvatske filmaše da predstavljaju svoj rad publici i profesionalcima u industriji, pomažući poticanju rasta i razvoja hrvatske filmske industrije. Prvu Veliku zlatnu arenu za najbolji film, dobio je František Čap za film *Trenutki odločitve* (Trenuci odluke).

Nagradu *Oktavijan* utemeljilo je 1992. godine Hrvatsko društvo filmskih kritičara, nedugo nakon osamostaljenja Republike Hrvatske. Svrha je bila odati počast izvanrednim postignućima u hrvatskom filmskom stvaralaštvu te promovirati i podržati rastuću filmsku industriju u zemlji.

Ime Oktavijan odabrano je kako bi simboliziralo slogu i jedinstvo unutar hrvatske filmske industrije, odražavajući cilj udruge poticanja suradnje i uvažavanja među filmašima, kritičarima i publikom.

5 NAJZANIMLJIVIJIH PODATAKA O NAGRADI OSCAR

1 Pobjednici ne mogu tek tako ponijeti zlatne kipiće kući. Prije nego ih odnesu trebaju potpisati ugovor kojim se obvezuju da, ako ih žele prodati u budućnosti, prvo su dužni dati priliku Akademiji da ih otkupi - za 1 dolar.

2 Najdulja ceremonija Oscara trajala je 4 sata i 23 minute 2002. godine. Nakon te večeri uvedeno je pravilo - ako govor traje dulje od 45 sekundi, orkestar svirkom označava kraj.

3 Figurice su lijevane od bronce i pozlaćene 24-karatnim zlatom, osim u vrijeme 2. svjetskog rata kada su zbog nestašice metala izrađivane od gipsa. Dobitnici su nakon rata naknadno mogli mijenjati svoje jeftinije verzije za skuplje.

4 Najmlađa dobitnica Oscara je Tatum O'Neal koja ga je dobila 1974. godine za svoju ulogu u filmu *Papirnati mjesec* kad je imala tek 10 godina. Najstariji dobitnik, Anthony Hopkins, svojeg drugog Oscara osvojio je 2021. u 83 godini života za ulogu u filmu *Otac*.

5 Do sada je dodijeljeno preko tri tisuće zlatnih kipića.

OČARANI SVJETLOSNI SPEKTAKL I ZNANSTVENIM SPOZNAJAMA

Prilog pripremila: **Antea Marunica, prof.**

Popratne priloge pripremila: **novinarska sekcija**

pun pogodak da se učenicima približi fizika, matematika i znanost na nekonvencionalan način, kroz pustovinu isprobavanja interaktivnih eksponata. Učenici su tako naučili kako odsvirati *Odu radosti* na metalnim cijevima, saznali da je itekako moguće razgovarati šaptom na udaljenosti od 30 metara te ponovili Pitagorin poučak u jednom pokretu. Nakon dojмова i spoznaja iz Parka znanosti, red je došao na posjet Učeničkom domu Bedekovčina. Dan je zaokružen posjetom najvećem hrvatskom marijanskom svetištu Marije Bistrice uz obilazak, druženje i zajedničke fotke.

Učenički dom Split ove godine odlučio je poželjeti dobrodošlicu proljeću na najbolji mogući način – putovanjem. Od 22. do 24. ožujka učenici su dobili priliku sudjelovati u događaju koji već nekoliko godina naveliko privlači posjetitelje, a to je Festival svjetla u Zagrebu. Dok su čekali zalazak sunca i početak Festivala, u Učeničkom domu Novi Zagreb spojili su ugodno s korisnim i ponešto naučili o streljaštvu te rado iskoristili priliku okušati se u pucanju iz zračne puške. Nakon večere, u pratnji odgajateljica, učenici su se uputili prema centru grada gdje su upijali rapsodiju boja, svjetla i oblika. Trg bana Josipa Jelačića, Tuškanac, Ilica, Gajeva ulica, Europski trg i Trg Marka Marulića samo su neke od lokacija na kojima se moglo uživati u instalacijama koje pričaju priču igrom boja i svjetlosti te tako oživljavaju prostor.

Subota je bila dan za edukaciju i nove spoznaje, naravno sve uz zabavu i smijeh. Posjet Parku znanosti u Oroslavju – jedinstvenom projektu u Hrvatskoj – bio je

S obzirom na to da za potpun doživljaj Festivala svjetla nije dovoljna jedna večer, učenici su drugu večer dobili priliku uživati u cjelovitoj slici Zagreba u svjetlosnoj čaroliji. Ono što je privuklo posebnu pažnju svih posjetitelja zacijelo su video projekcije - na tržnici Dolac prikaz karakterističnih zagrebačkih motiva, a na pročelju Državnoga arhiva projekcija

posvećena očuvanju prirode, biljnih i životinjskih vrsta te ugroženosti našega planeta Zemlje.

Obogaćeni novim iskustvima i pozitivnim dojmovima, u nedjelju je došlo vrijeme za put pod noge. Šećer na kraju ovoga predivnog putovanja bio je zajednički ručak u Gospiću. Zagrebe, do sljedećega susreta!

FESTIVAL SVJETLA: 29 ATRAKCIJA NA 24 LOKACIJE

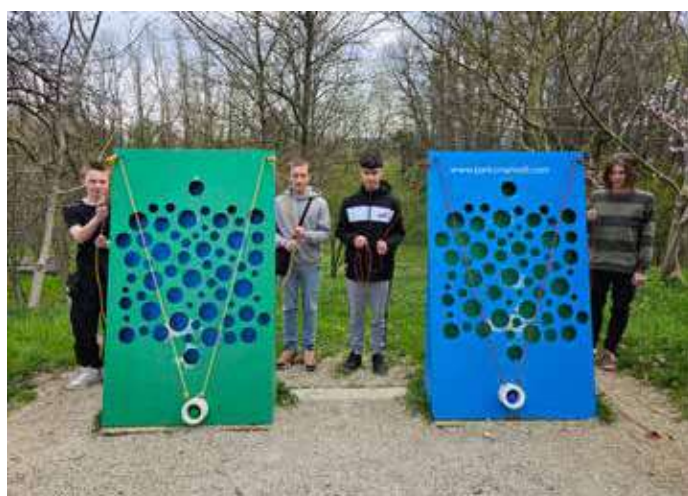
Grad Zagreb je ove godine po šesti put postao pozornica za spektakularne svjetlosne instalacije, projekcije i animacije koje su oživjele ulice, parkove, trgove i druge popularne lokacije diljem grada. U pet dana festivala, domaći i inozemni umjetnici obojili su grad brojnim oblicima inovativne umjetnosti. Uz raznolike motive i razigranu scenografiju igre svjetla, grad je dobio novu dimenziju energije koja naviješta početak proljeća. Osim što donosi bogatu svjetlosnu čaroliju, festival šalje snažnu poruku o održivosti i važnosti očuvanja prirode. Kao glavni simbol ovaj put je odabrana sljemenska proljetnica – šumska ciklama, zaštićena biljka koja podsjeća na nužnost zaštite prirodnih ljepota i divljih vrsta.

PARK KOJI PROMOVIRA ZNANJE I ZNANOST

Park znanosti u Oroslavju sadrži niz interaktivnih eksponata koji prikazuju zanimljive pojave iz fizike, astronomije, matematike, geografije i psihologije. Eksponati omogućuju posjetiteljima kako bi na zanimljiv i zabavan način, oslušujući, mjereći ili pokrećući ih, spoznali kako i zašto svaki od njih funkcionira. Neki od eksponata su: glazbena ograda, spirala adaptacije, zvučna zrcala, crtić vrtić i ljudski sunčani sat.

Inače park se prostire na osam tisuća kvadratnih metara s 25 eksponata koji su raspoređeni po tematskim cjelinama u samoj prirodi. Park znanosti je autorski projekt kojem je glavni cilj promicanje znanja i znanosti, kao i oplemenjivanje javne površine interaktivnim znanstvenim i edukativnim sadržajem namijenjenim svim dobnim skupinama, a posebno mladima. Park svojim sadržajima potiče posjetitelje na učenje i istraživanje kroz igru i zabavu. Kroz razmišljanje, komunikaciju i suradnju te otkrivanje uzročno posljedičnih veza, najbolje se stječu trajna znanja.

ZA PLANET ZEMLJU

Povodom Sata za planet Zemlju, jednog od najvećih globalnih pokreta za okoliš, na ovogodišnjem Festivalu svjetla Zagreb 23. ožujka, u 20:30 sati na 15 minuta ugašene su sve svjetlosne instalacije. Sat za planet Zemlju ponudio je trenutak za solidarnost i priliku da brinemo jedni o drugima, kao i o planeti Zemlji - jedinom domu koji svi dijelimo.

MATURANTI 2023/2024

1. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ JOSIP VRANKOVIĆ, PROF.

ANTONI PETRIĆ

Stari Grad, o. Hvar
Graditeljsko-geodetska
tehnička škola
tehničar geodezije i
geoinformatike
Moto: Najveći hendikep je
negativan stav.
Za 10 godina: U geodetskom
uredu.
Neobična želja: Naučiti što
više jezika.
* Košarka

DINKO KLARIĆ

Vis, o. Vis
Industrijska škola
brodomehaničar
Moto: Bez alata, ni' zanata.
Za 10 godina: Radin brod u
svojoj radnji.
Neobična želja: Otići na
Camp Nou.

IVAN JUKIĆ

Runović, Imotski
Graditeljsko-geodetska
tehnička škola
građevinski tehničar
Moto: Željezo se kuje
dok je vruće.
Za 10 godina: Na gradilištu.
Neobična želja: Biti živ i
zdrav.
* Tehnička sekcija

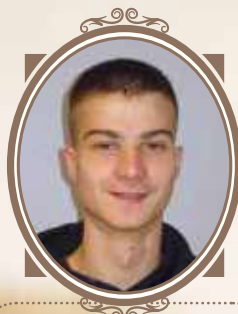

BARTUL BURATOVIĆ

Svirče, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
stolar
Moto: Rad čini čovika,
a nerad gospodu.
Za 10 godina: U nekoj
dobroj konobi na Hvaru.
Neobična želja: Postati
profesionalan stolar.
* Tehnička sekcija

2.b ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA DENI TUDOR, PROF. (ZAMJENA ANTEA ŠARIĆ, PROF.)

MARIN MILETIĆ

Vela Luka, o. Korčula
Pomorska škola
tehničar za brodstrojarstvo
Moto: Što više znaš,
više vridiš.
Za 10 godina: Od mora
do mora, kraj brodskog
motora.
Neobična želja: Skok
s padobranom.

LUKA MILATIĆ

Jelsa, o. Hvar
Obrtna tehnička škola
vodoinstalater
Moto: Don't worry,
be happy.
Za 10 godina: Čistim šume
i živim od prodaje drva.
Neobična želja: Želim
imati svoj platenik s 365
različitih vrsta cvijeća.

ŠPIRO MILAVIĆ

Podgrađe
Srednja tehnička
prometna škola
tehničar cestovnog prometa
Moto: Jednom se živi.
Za 10 godina: Na jahti.
Neobična želja: Jest, a
ne debljati se.

STIPE LEDIĆ

Aržano
III. gimnazija
prirodoslovno-matematička
gimnazija
Moto: Vita est somnium
et somnia ipsa sunt
somnia.
Za 10 godina: Svugdje
i nigdje.
Neobična želja: Skočiti
iz aviona.
* Šah

TINO ANĐELIĆ

Pučića, o. Brač

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju
dizajner unutrašnje arhitekture

Moto: Strpljen-spašen.

Za 10 godina: U Švicarskoj.
Neobična želja: Imat' rakuna.

JOSIP MARTINOVIĆ

Mirca, o. Brač

Elektrotehnička škola
tehničar za računalstvo
Moto: Ne opterećuj se stvarima koje ne možeš promijeniti.

Za 10 godina: U Austriji sa ženom i djecom.
Neobična želja: Otputovati na Island.

“Kada uradite nešto lijepo, a nitko to nije primijetio, nemojte biti tužni. Sunce svakog jutra napravi predivan spektakl, a ipak većina publike još spava.”

John Lennon

3. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA SILVIJA KATAVIĆ, PROF.

PAVE LINČIR

Vis, o. Vis

Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku
tehničar za mehatroniku

Moto: Dok ne provoš, ne znoš da si fali.

Za 10 godina: Popravljam mehaniku na cilemu škoju.
Neobična želja: Upravljati avionom.

ANDREJ SVALINA

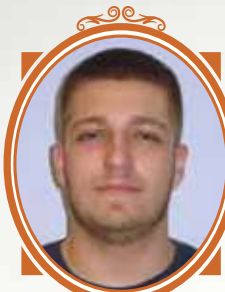
Baška Voda

Turističko-ugostiteljska škola
hotelijersko-turistički tehničar

Moto: „Ne mjeri se život po broju godina, već koliko života staviš u jedan dan.“ (iz filma „Toma“)

Za 10 godina: Imam višak nula na računu.
Neobična želja: Preplivati La Manche.

* Nogomet

LUIGI HRŽIĆ

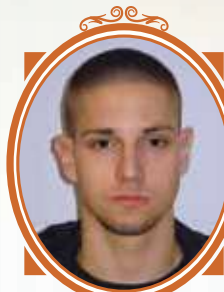
Nerežišća, o. Brač

Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku
strojarski računalni tehničar

Moto: Bolje svašta ist, nego svašta govorit.

Za 10 godina: Inženjer strojarstva.
Neobična želja: Da se ukinu društvene mreže.

* Nogomet

NOA MATAS

Šibenik

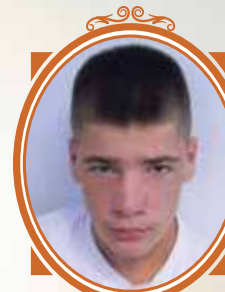
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju
web programer

Moto: Ja sam kao Vukovar.

Opraštam, ali ne zaboravljam.
Za 10 godina: Programiram u firmi i u Kocke.

Neobična želja: Bolje da ne znate.

* Nogomet

PETAR HURE

Hvar, o. Hvar

Industrijska škola
brodomehaničar

Moto: Živi 100 na sat.

Za 10 godina: U svojoj radioni.

Neobična želja: Otvoriti obrt i skupiti kolekciju vozila.

4.a ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ SENAD ČAPLJA, DIPL. ING.

MARKO BAKOTA

Makarska

Zdravstvena škola
fizioterapeutski tehničar

Moto: Pugna non perfecta est!

Za 10 godina: U organizaciji Doctors Without Borders.
Neobična želja: Glumiti u Hollywood filmu.

ANTE PETKOVIĆ

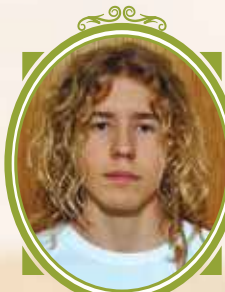
Postira, o. Brač

Obrtna tehnička škola
drvodjeljski tehničar-dizajner

Moto: Hasta luego.

Za 10 godina: U ogledalu.

Neobična želja: Opet glumiti u seriji.

JOSIP ROSSO

Hvar

Obrtna tehnička škola
instalater grijanja i klimatizacije

Moto: „Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si Ti sa mnom.“ (Psalam 23:4)

Za 10 godina: Proputovao i vidio sve što ovaj svijet nudi i vratio se kući obitelji.
Neobična želja: Proputovati svijet s prijateljem u kombiju.

DUJE VRKIĆ

Nova Sela

Srednja tehnička
prometna škola
vozač motornog vozila

Moto: Lederó.

Za 10 godina: Na nekom zanimljivom putovanju.

Neobična želja: Da Hajduk osvoji titulu.

GABRIJEL BOGOEVIĆ

Prizdrina, Pelješac

Srednja tehnička
prometna škola
vozač motornog vozila

Moto: Ako možeš sanjati, možeš i ostvariti.

Za 10 godina: Za upravljačem po cijeloj Europi.

Neobična želja: Zaradivati 15 eura po prijednom kilometru.

* Badminton

DUJE BUZOV

Mirlović Polje, Drniš
Obrtna tehnička škola
stolar

Moto: Žuri polako.
Za 10 godina: Tamo u nekom dalekom gradu. Neobična želja: Otići u svemir.

IVAN GREBENAR

Supetar, o. Brač
II. gimnazija
jezična gimnazija

Moto: Čvrsta volja brda valja.
Za 10 godina: Ambiciozan menadžer. Neobična želja: Uživati u svjetlima Las Vegasa.

„Da biste napredovali u teškoj profesiji, potrebna je strastvena vjera u sebe. Zato neki ljudi s osrednjim talentom, ali s velikim unutrašnjim nagonom, idu mnogo dalje od ljudi s izuzetno iznimnim talentom.”

Sophia Loren

4.b ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ IVICA ŠKORIĆ, MAG. CIN.

JOSIP ČAleta

Vinovac, Marina
Srednja tehnička
prometna škola

vozač motornog vozila
Moto: Kamion je uzak, ali svijet je širok.
Za 10 godina: Kao vozač kamiona. Neobična želja: Naučiti servisirati vozila.
* Fitness

GLEN IVAN DEITERS

Hvar, o. Hvar
Privatna srednja škola
Wallner

turističko-hotelijerski
komercijalist
Moto: Poj ti, doć' ću ja.
Za 10 godina: Edinburgh of the Seven Seas. Neobična želja: Naučiti crtati ljude u tramvaju.

ANTONIO TOMAŠIĆ

Brna-Smokvica, o. Korčula
Srednja tehnička
prometna škola

tehničar cestovnog prometa
Moto: Budi čovik. Život je vida, ne daj da te drugi zavidaju.
Za 10 godina: Doma sa ženom i djetetom. Neobična želja: Zavijati hrvatski barjak na blagdan Gospe Kandalore u Smokvici.
* Folklor i glazbena sekcija

IVAN ETEROVIĆ

Pučišća, o. Brač
Zdravstvena škola
medicinski tehničar

opće njege
Moto: „Nisam pratia mozak, pratia sam ritam. Da sam sluša starce, sad bi bia sritan.“
Za 10 godina: Visoko gore. Neobična želja: Nema je.

TONI KIRIGIN

Mirca, o. Brač
Srednja tehnička
prometna škola

zrakoplovni prometnik
Moto: Ako kreneš u pretjecanje, dodaj gas.
Za 10 godina: U vlastitoj firmi. Neobična želja: Obaranje svjetskog rekorda u ruskim zgiebovima.
* Fitness

5. ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ IVAN SMOLJIĆ, DIPL. UČ.

NIKOLA POLJAK

Sinj
III. gimnazija
prirodoslovno-
matematička gimnazija

Moto: Pravda je spora, ali dostižna.
Za 10 godina: U krugu svoje obitelji. Neobična želja: Želim imati obiteljski restoran.
* Novinarska sekcija

TOMA KLISOVIĆ

Rogoznica
Škola likovnih umjetnosti
kiparski dizajner

Moto: Na silu, na silu!
Za 10 godina: Wolt vozač. Neobična želja: Svirati u Blitz Plazi.
* Glazbena sekcija

TONI MASLOV

Katuni, Šestanovac
Obrtna tehnička škola
Tehničar za električne
strojeve s primijenjenim
računalstvom

Moto: Ora et labora.
Za 10 godina: Svugdje pomalo. Neobična želja: Imati Mustang oldtimera.
* Badminton

NIKOLA ČETINIĆ

Vela Luka, o. Korčula
Graditeljsko-geodetska
tehnička škola

arhitektonski tehničar
Moto: „Pozitivan stav, nemoj biti minus. Ostani zdrav, nemoj skupit virus.“
Za 10 godina: Vidim se kao mladi arhitekt i virtuozni umjetnik. Neobična želja: Napraviti novi žanr u techno glazbi.

6.a ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA JELENA VORONCOV ETEROVIĆ, PROF. (ZAMJENA PETRA JURIĆ, PROF.)

JURE ROŠO

Trpanj, Pelješac
Pomorska škola
tehničar za logistiku
i špediciju

Moto: Tko rano rani,
dvije sreće grabi.
Za 10 godina: U Tajlandu.
Neobična želja: Oploviti
mnoga mora.

IKO BEROŠ

Bratuš, Baška Voda
Prirodoslovna škola
ekološki tehničar

Moto: Sreću čine
male stvari.
Za 10 godina: U Argentini.
Neobična želja: Skakati
iz aviona.
* Badminton

TOMISLAV ARNOLD

Korčula, o. Korčula
Dental Centar Marušić
dentalni tehničar

Moto: „Kad će taj petak?“
Za 10 godina: U Beču.
Neobična želja: Provest
cijelo ljeto na Havajima.

PETAR JOSIPOVIĆ

Sutivan, o. Brač
Klasična gimnazija
„Don Frane Bulić“
klasična gimnazija

Moto: Bolje da te mudri tuče,
nego da te ljudi miluje.
Za 10 godina: Vodim svoj
vlastiti biznis.
Neobična želja: Voziti F1.
*Novinarska sekcija

6.b ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJ GORAN SAMARDŽIĆ, PROF.

LEON TODOROVIĆ

Vrgorac
III. gimnazija
prirodoslovno-matematička
gimnazija

Moto: Za sve
postoji prvi put.
Za 10 godina: Obiteljski čovjek
koji s guštom radi svoj posao.
Neobična želja: Obići
sve države svijeta.

JOSIP FRANIĆ

Vrgorac
Graditeljsko-geodetska
tehnička škola
građevinski tehničar

Moto: Kakve su ti misli,
takav ti je život.
Za 10 godina: U maloj sredini
s dobrim ljudima.
Neobična želja: Postati trener.

ROKO RADIĆ

Pučića, o. Brač
Obrtna tehnička škola
automehaničar

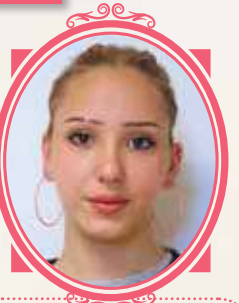
Moto: Život je lijep.
Za 10 godina: U Pučićima.
Neobična želja: Biti
uspješan u životu.

“Najljepši osjećaj na
svijetu je kad učiniš dobro
djelo anonimno i netko to
otkrije.”

Oscar Wilde

8.a ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA ŽELJANA PUIZINA, PROF.

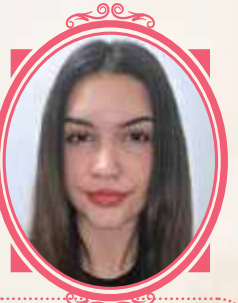

ANA MAŠIĆ

Imotski
Škola likovnih umjetnosti
grafička dizajnerica

Moto: Pamti pa vrati
i ne budi zloпамtilo.
Za 10 godina: Na Trgu
Tina Ujevića.
Neobična želja: Živjeti
kao boem.

* Kreativna sekcija

ANA MIOČEVIĆ

Makarska
Prirodoslovna škola
prirodoslovna gimnazija

Moto: Živ se čovjek
na sve navikne.
Za 10 godina: Na rivi
kako pijem kavu.
Neobična želja: Kupiti
rozi kabriolet.

* Odbojka

PETRA LOZIĆ

Baška Voda
V. gimnazija
„Vladimir Nazor“
opća gimnazija

Moto: Sad ili nekad.
Za 10 godina: „Di more
šumi, di bili je žal.“
Neobična želja: /

ANDREA RAKO

Zagvozd
Elektrotehnička škola
elektrotehničarka

Moto: Budi ono što je
najteže – budi čovjek.
Za 10 godina: Na otoku
sreće.
Neobična želja: Shvatiti
da su prirodne znanosti
savršenstvo za ljudski um.
* Badminton i
kreativna sekcija

MATEA BULIĆ

Makarska
Zdravstvena škola
fizioterapeutska
tehničarka

Moto: Živi za trenutak.
Za 10 godina: U Istanbulu.
Neobična želja: Vožnja
zračnim balonom.

8.b ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA MARIJA KALPIĆ, PROF.

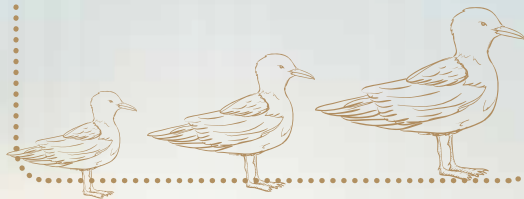
LARA JANKO

Tučepi
Zdravstvena škola
farmaceutska tehničarka
Moto: „Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se.“ (Lk 6,37)

Za 10 godina: U kući iz snova, da imam dobar posao i vlastitu obitelj kojoj mogu sve priuštiti.
Neobična želja: Volontirati u Africi.

“Čovjekov um rastegnut na novu ideju nikada se ne vraća u svoje izvorne dimenzije.”

Oliver Wendell Holmes

MARTA NOVAKOVIĆ

Metković
Zdravstvena škola
zdravstveno-laboratorijska tehničarka

Moto: Ako nikad ne probaš, nikad nećeš znati.
Za 10 godina: Na dnevnici u mandarinama.
Neobična želja: Bungee jumping

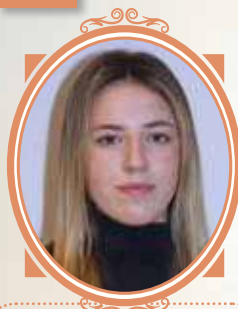

PETRA JOZEPOVIĆ

Metković
Dental Centar Marušić
dentalna tehničarka
Moto: Voli život koji živiš. Živi život koji voliš.

Za 10 godina: Na dnevnici s Martom.
Neobična želja: Proputovat' cili svit.

9.a ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA TEA ORA, PROF.

KLARA ERCEG

Vrlika
Zdravstvena škola
medicinska sestra
opće njege

Moto: Moli i radi.
Za 10 godina: U sretnom braku.
Neobična želja: Biti najbolja verzija sebe.
* Kreativna sekcija i stolni tenis

LORENA VLADISLAVIĆ

Mirca, o. Brač
Zdravstvena škola
medicinska sestra
opće njege

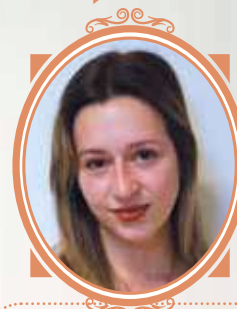
Moto: Voli život koji živiš, živi život koji voliš.
Za 10 godina: Vidim se na poslu, bit ću zaručena, a u slobodno vrijeme ću svirati i pjevati na svadbama.
Neobična želja: Htjela bih proputovati svijet.

BERTA KAPOVIĆ

Makarska
Prirodoslovna škola
kemijaska tehničarka

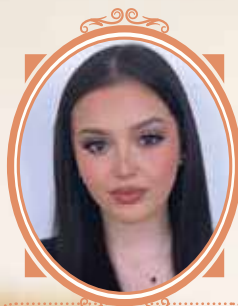
Moto: The shorter the hair, the harder they stare.
Za 10 godina: Uz sunce i more, na kavi.
Neobična želja: Biti u Nici i da mi bude nice.

KATARINA JOBST

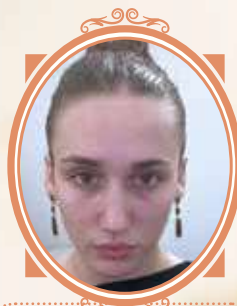
Vela Luka, o. Korčula
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju
dizajnerica unutrašnje arhitekture

Moto: YOLO (you only live once).
Za 10 godina: Na Malti.
Neobična želja: Imati rakuna.

IVA RAMLJAK

Knin
Zdravstvena škola
dentalna tehničarka
Moto: Ništa se ne brini, sve je u Božjim rukama.
Za 10 godina: Uspješna dentalna tehničarka sa svojim laboratorijem i malom obitelji.
Neobična želja: Otvoriti svoj laboratorij.
* Odbojka

LAURA BUZOLIĆ

Hvar
II. gimnazija
jezična gimnazija
Moto: "For je nami mila majka, For je nasa Jamajka."
Za 10 godina: Na Hvaru u Alohe
Neobična želja: Otputovati u Egipat.

“Pesimist vidi poteškoću u svakoj prilici. Optimist vidi priliku u svakoj poteškoći.”

Winston Churchill

“Onaj tko sebe i još nekoga pored sebe usrećuje, otkrio je smisao života, a da ga nije ni tražio”

Meryl Streep

9.b ODGOJNA SKUPINA - ODGAJATELJICA MIA CVITKOVIĆ, PROF.

VANA JOVANOVIĆ
 Žrnovnica
 Turističko-ugostiteljska škola
 turističko-hotelijerska komercijalistica
 Moto: Najvažniji su oni koji pobude ono najljepše u tebi.
 Za 10 godina: Kao odgajateljica ili psihologa.
 Neobična želja: Prestati se bojati zmija.

ENA MLADINEO
 Hvar, o. Hvar
 II. gimnazija
 jezična gimnazija
 Moto: Laganini.
 Za 10 godina: U Hvaru.
 Neobična želja: Biti zadovoljna.

TALI ŠKARE
 Hvar, o. Hvar
 II. gimnazija
 jezična gimnazija
 Moto: Pomalo.
 Za 10 godina: Na visokoj poziciji.
 Neobična želja: Uvik' bit' dobre volje.
 * Pilates i glazbena sekcija

“Logika će vas dovesti od A do Ž; mašta će vas odvesti posvuda.”

Albert Einstein

HANA BEKAN
 Makarska
 Prirodoslovna škola ekološka tehničarka
 Moto: Teška, a lagana.
 Za 10 godina: U svom ljubičastom laboratoriju.
 Neobična želja: Otići na koncert Red Hot Chili Peppersa što prije.

PETRA BAKIĆ
 Košute, Trilj
 Zdravstvena škola
 zdravstveno-laboratorijska tehničarka
 Moto: Sreću čine male stvari.
 Za 10 godina: Sretna, zaposlena i udana.
 Neobična želja: Proputovati razne države i kontinente.

„Tri su stvari koje možete učiniti sa svojim životom: možete ga potratiti, potrošiti ili uložiti. Najbolje je iskoristiti svoj život tako što ćete ga uložiti u nešto što će trajati duže od vašeg vremena na Zemlji.”

Rick Warren

“Gdje nema borbe, nema ni snage.”

Oprah Winfrey

Dragi maturanti,

Završava jedno divno razdoblje u vašem životu. Sad je vrijeme kada trebate okrenuti novu stranicu u knjizi života i krenuti u nove pustolovine. Pokažite svijetu što znate i umijete, i naravno, dajte mu ono što najviše treba – optimizam i nadu. Sretno!

Vaši odgajatelji

KAD SE VRIJEDNE RUKE SLOŽE

*“Ne možete potrošiti
kreativnost. Što je više
koristite, to je više imate.”*

Maya Angelou

Prilog pripremila: **novinarska sekcija**

Kreativnost je teško definirati budući da ima više dimenzija i može se proučavati s različitim aspektata: pedagoškog, psihološkog, filozofskog i brojnih drugih.

Upravo zato postoje raznovrsne definicije kreativnosti. Riječ kreirati nastala je iz latinske riječi *creare*, što znači proizvoditi stvari koje nisu prije postojale ili od jednih stvarati nove. Na temelju te riječi nastala je suvremena riječ kreativnost koja upućuje na moć stvaranja, izumljivanje ili proizvodnju; umjetničko stvaralaštvo i sudjelovanje u nečemu korisnom i vrijednom. Kreativnost omogućuje, kako pojedincu tako i grupi, da se izdignu iz uobičajenih razmišljanja i ukalupljenih radnji prema novim idejama i raznovrsnosti.

U ovoj rubrici otkrivamo vam dio kreativnih projekata i radionica na kojima su sudjelovali naši učenici sa svojim odgajateljima i tako kvalitetno osmislili svoje slobodno vrijeme.

UČENIČKA ZADRUGA PUNA PRIVJESAKA

Učenička zadruga koju vode odgajateljice Marija Kalpić, Antea Marunica i Kristina Garbin Kundid ove je godine izrađivala privjeske za ključeve. Učenici su akrilnim bojama oslikavali drvene perle te ih potom nizali na konop stvarajući privjeske različitih motiva. Bili su to mornari, klapski pjevači i plesači u narodnim nošnjama, a u božićno vrijeme tu su se još našli i snjegovići, anđeli i pokoji djed božićnjak. Naše privjeske donirali smo udruzi MoSt za humanitarnu akciju *A di si ti?!* Naravno, privjeske rado poklanjamo i drugim učeničkim domovima koje posjećujemo kao i dragim gostima koji dođu u posjetu kod nas.

PERO PO PERO – PAPAGALO

I ove godine naši učenici sudjelovali su u povorci Riječkog karnevala u sklopu projekta *Maškare - Nevera s Kvarnera*. Ovoga puta učenički domovi predstavili su se s maskom Papagalo. Maske su naši učenici izrađivali od tkanina različitih, jarkih boja koje su izrezivali u obliku perja, a perje su potom lijepili na žuti poncho. Zanimljiv kostim upotpunili su žutim kartonskim kljunom i velikim očima od filca zalijepljenima na traku, koja se vezala oko glave. Atmosfera je bila poput samih kostima – šarena i vesela.

VIŠEĆE PISANICE

Uoči Uskrsa u knjižnici održana je kreativna radionica na kojoj su se izrađivala uskrсна jaja od hamer papira. Radionicu su održali odgajatelji Ivan Smoljić i Ivica Škorić. Nakon što su učenici upoznali tehniku rada, pristupili su brzom i produktivnom načinu izrade. Međutim, jaja zbog svoje veličine nisu bila predviđena ni za jednu košaru, već kao zanimljiva viseća dekoracija, krasi domski restoran.

PLETENICE OD MASLINOVIH GRANČICA

Pod voditeljstvom odgajateljice Kristine Garbin Kundid održana je uskrсна radionica pletenja maslinovih grančica u čijoj organizaciji je pomogao naš poznati kreativac učenik Ante Bogoje. Uoči Cvjetnice sudionici su upoznali i svojim radom oživjeli ovu staru tradicionalnu vještinu. S radionice su otišli zadovoljni s ispletenim grančicama koje su ponijeli na blagoslov. S obzirom na to da se na kraju tražila i grančica više, pao je dogovor da sljedeće godine uz masline pletu i palme.

Sara Emuši Benjak: ŽIVOT U NULAMA I JEDINICAMA

Razgovor proveo: **Ante Maslov**

Ovogodišnju Čakulu odlučili smo posvetiti marljivoj i samozatajnoj učenici 8.A odgojne skupine koja nakon obavljenih školskih i domskih obveza, s guštom odlazi u čarobni svijet informatike i robotike. Ali osim projektiranja, konstruiranja i upravljanja robotima, pravim čudom uspijeva pronaći vrijeme i za druge aktivnosti koje je čine sretnom. Što nam je sve rekla, saznajte u nastavku.

1. Dobro došla Sara, je li te iznenadio naš poziv na intervju?

Da, naravno, no došla sam bez stresa jer sam već upoznata s intervjuiranjima. Naime, već prije sam pozivana na slične intervjue za različite novine i televizije.

2. Za početak nam se predstavi u nekoliko riječi?

Imam 15 godina, dolazim iz Hvara. Bavim se robotikom već sedam godina, polaznica sam Centra izvrsnosti Split već 4 godine te sam član organizacije Neutrona.

3. Koju si školu upisala i zašto si baš nju odabrala?

Upisala sam III. gimnaziju poznatu kao MIOC iz razloga što ima jak informatički i matematički program, a i da budem iskrena nekoliko bliskih prijatelja pohađalo je tu gimnaziju.

4. Zašto si se odlučila za školovanje u Splitu?

Odlučila sam se za grad Split jer mi je bliže rodnom mjestu i jer sam već bila prisutna u nekim timovima i organizacijama u Splitu.

5. Ovo ti je druga godina s nama u Domu. Kako bi opisala to iskustvo?

Život u domu je top. Dom je odlično mjesto za upoznati nove ljude i njihove raznorazne interese. Brzo se steknu nova prijateljstva, pogotovo ako trebaš pomoć u nečemu, onda je lako i dobiješ.

6. Da možeš nešto promijeniti, što bi to bilo?

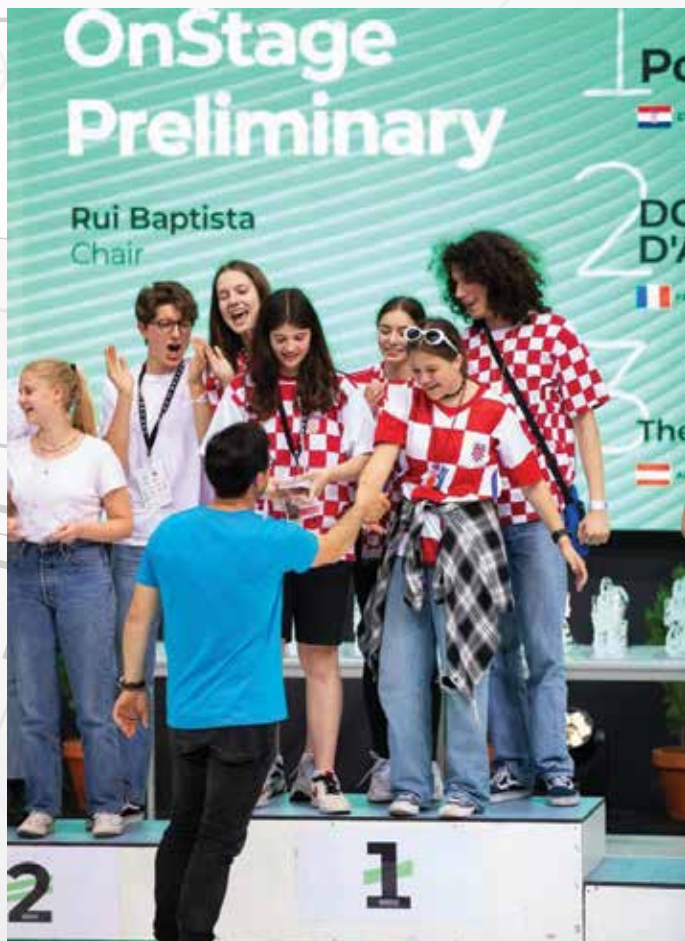
Bilo bi još bolje da možemo malo duže navečer ostajati vani, ali pravila kućnog reda se moraju poštivati.

7. Možeš li nam reći koji su tvoji hobiji osim robotike?

Dosta dugo sam se bavila modernim plesom i baletom. Sad sam se više posvetila školi i robotici, ali još se bavim fotografiranjem i pišem poeziju za svoj gušt.

Svijet voli pobjednike

S peharom u Zračnoj luci Split

8. Otkrij nam kada je počela tvoja ljubav prema robotici?

Kada nam je u osnovnu školu u posjet došao Centar izvrsnosti Varaždin. Imali su projekt robotičke alke prilikom čega smo upoznali osnove robotike i robotima zaigrali samu alku.

9. Kako si nastavila s tim dalje?

Profesorica Katija Barbić me prepoznala još u osnovnoj školi u Hvaru i pozvala da se zajedno s kolegicom iz razreda dalje bavim time i idem na natjecanja. Nedugo zatim sam se upisala u Centar izvrsnosti Split u smjeru novih tehnologija i tako je sve eskaliralo.

10. Na što se opće odnosi robotika i čime se bavite?

Uglavnom prvo radimo na konstrukcijama i mehanici robota, a nakon što se konstrukcija dovrši dolazi, meni osobno mnogo draži dio, programiranje.

11. Spomenula si programiranje, u kojim si sve programskim jezicima radila i s kojim si počela?

Najviše sam radila u C-u, RoboPRO-u, Javi, Pythonu i Arduino, a započela sam s RoboPRO-om.

12. Jesi li sudjelovala u nekim konferencijama i drugim aktivnostima?

Najviše puta sam bila sudionik na konferenciji ENTERA i tu sam radila kao volonter, bila sam i na Split Tech City festivalu gdje sam također bila volonter, a nedavno sam prisustvovala na AJ+TI konferenciji kao volonter i organizator.

13. Spomenula si da si članica Neutrone. Kakva je to organizacija?

To je organizacija koja se uglavnom sastoji od grupe tinejdžera i mladih ljudi koji se bave razvojem nove tehnologije te organiziranjem raznih konferencija kao i onih što su ranije spomenute.

14. Koja su ti najveća dosadašnja postignuća?

Sa svojim timom Power Splittersima, osvojila sam prvo mjesto na europskom natjecanju RoboCUP u Portugalu te sam također bila na svjetskoj razini istog natjecanja u Francuskoj. U važnija postignuća također ubrajam ulazak u Neutrone te posebno organizaciju AJ+TI konferencije. No to nisu sva postignuća jer kada bih sve nabrojala trebalo bi nam još stranica u domskom časopisu.

AJ+TI konferencija

Izrada robotskih dijelova i lemljenje elektromotora na robotu

15. Kakav bi najsloženiji robot voljela izraditi u budućnosti?

Bila bi fora inovirati domski robot koji ujutro budi učenike i posprema sobu. Šalu na stranu, voljela bih raditi na robotu humanoidu koji bi se igrao s djecom i educirao ih.

16. Sudjeluješ li na nekim drugim natjecanjima van robotike?

Nekoliko godina za redom sam se natjecala u Matematičkom klokanu u kojem sam se po bodovima plasirala u top 10 % najboljih u Republici Hrvatskoj. Prošlih godina sudjelovala sam u natjecanju Atom koje obuhvaća područja kemije, fizike i matematike. Ove godine sam po prvi put bila na školskom natjecanju u rješavanju sudokua.

Robot na probnoj vožnji

17. Imaš li neka nova natjecanja u planu i ako da, koja to?

Planiram otići na natjecanje First Robotics Competition u Istanbulu na kojem ću sa svojim timom predstaviti najveći i najkompleksniji robot na kojem sam do sad radila, a koji je namijenjen sportskim igrama poput nogometa, košarke, rukometa, itd. Tim predvodi animator i mentor John Rogošić, Amerikanac hrvatskog podrijetla koji je došao u Hrvatsku sa željom da popularizira znanost i nove tehnologije.

18. Koji su ti planovi za budućnost?

Planiram nastaviti školovanje na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu ili na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu u sklopu kojeg je studij mehatronike i robotike. Nakon faksa planiram se baviti programiranjem robota ili raditi na razvoju softvera, po mogućnosti kao sam svoj gazda.

19. Nakon svih tih obaveza imaš li slobodnog vremena?

Ovisi o tome bliže li se nove konferencije ili natjecanja, a i ovisi o tome kakav je raspored u školi, ali sve u svemu stignem popiti koju kavu s društvom.

20. Za kraj imaš li poruku za naše drage čitatelje?

Uvijek budite spremni na susret s robotima osim ako ne želite da vas jednog dana poslužuju kao gospodari svijeta. Nastavite istraživati, učiti, sanjariti i budućnost je vaša.

00011 BRZOPOTEZNIH

Najdraži školski predmet:

Informatika

Posljednja pročitana knjiga:

All the bright places

Omiljeni pisac:

Kathleen Glasgow

Najslušanija glazba:

Rock (MSI je najslušaniji trenutno)

Najdraža hrana:

Tjestenina sa sirom

Najukusniji slatkiš:

Karamel

Najgledaniji filmski žanr:

Horor

Najzanimljiviji robot:

Pepper

Najotkačeniji hobi:

Istraživanje napuštenih mjesta

Najdraža domska aktivnost:

Čavrljanje po katu

Top ljetna aktivnost:

Noćno kupanje

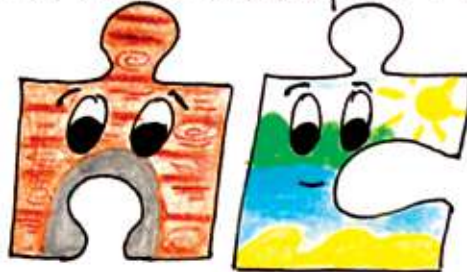
Na dodjeli nagrade Splitsko-dalmatinske županije

ŽIVOT JE POPUT SLAGALICE! 😊

NITKO NIJE SAVRŠEN...

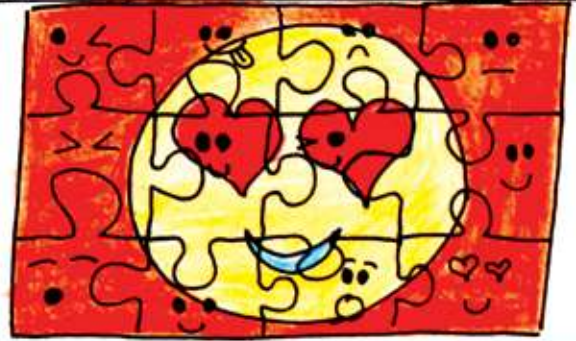
SVI IMAMO VRLINE, ALI I MANE...

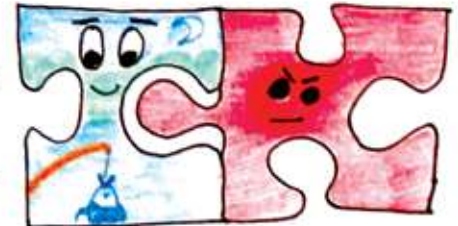
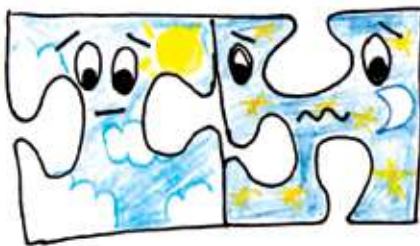
JEONI SU JAČI, A DRUGI SLABIJI...

NEKI SE SLAŽU SAMO S RIJETKIMA, A DRUGI OKO SEBE IMAJU GOMILU.

S NEKIMA JEDNOSTAVNO NE KLIKNEMO. NEKIMA JE SAMO POTREBNO PRIĆI IZ DRUGOG KUTA. PONEKAD TREBA SHVATITI DA NEKE LJUDE TREBA PUSTITI.

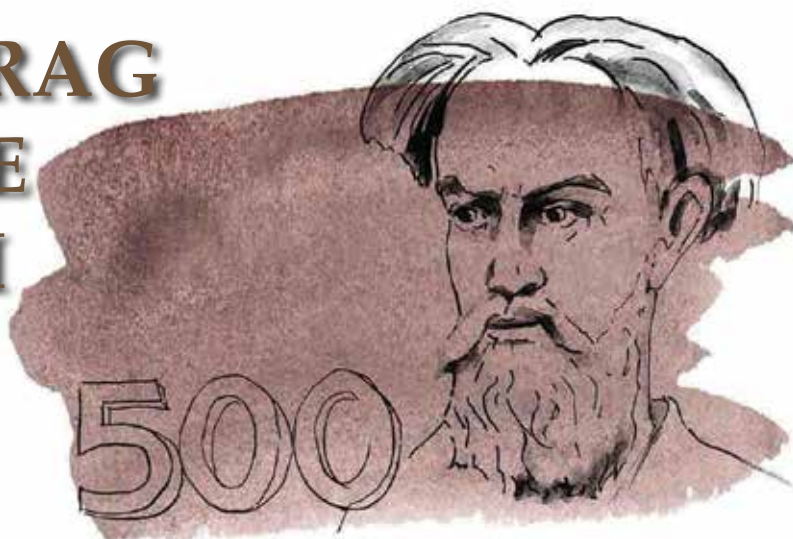

U ŽIVOTU ĆETE UPOZNATI RAZLIČITE LJUDE, ALI KAKO ĆETE KLIKнути S NJIMA, OVISI O VAMA.

ŠTO JE POTREBNO DA UPOTPUNIŠ SVOJU SLAGALICU?

NEIZBRISIVI TRAG OCA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Prilog pripremila: **Lucija Šuto**

Povodom 500. obljetnice smrti Marka Marulića, ovaj prilog posvećujemo upravo njemu. Prisjećamo se najznamenitijeg pisca, ali i humanista 15. i 16. stoljeća čiji su duhovni i moralistički spisi na latinskom jeziku stekli veliku europsku i svjetsku slavu.

Marko Marulić, otac hrvatske književnosti, rođen je 1450. godine u Splitu kao najstariji od šest sinova i dviju kćeri plemićke obitelji Pečenić. U rodnom gradu pohađao je humanističku školu talijanskoga učitelja Tidea Acciarinija.

Tamo se postupno usavršavao u latinskom jeziku te je započeo s pisanjem svojih prvih latinskih stihova. Studij prava završio je u Padovi te se vratio u Split gdje je radio i djelovao kao odvjetnik i sudac u splitskoj gradskoj upravi. Uživao je velik ugled, a o tome svjedoče brojne pohvalnice i epitafije njegovih sugrađana. Potpuno se predao književnom radu, oko njega se polako počinju okupljati vršnjaci, ali i mlađe generacije intelektualaca kako bi razvijali navike humanističkoga komuniciranja.

*Mnjaše da ni robom, ni moćju od ljudi,
ni plemenitim rodom na svit mu para ni,
da pozna po sebi jer slava človika,
najveća ka se di, ne tarpi dovika.*

*Da, kakono rika barzo mimohodi,
tako svaka dika s vrimenom odhodi.
I ki se uzvodi u višu oholast,
teže mu se zgodi kad pade u propast.*

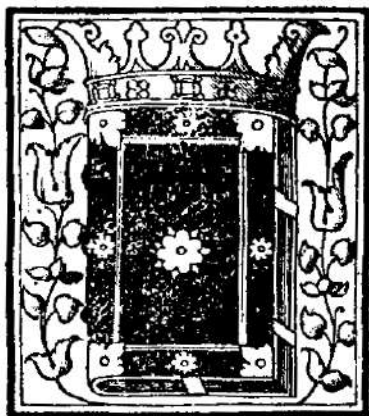
Marko Marulić, *Judita*

Marulić je tumač i širitelj kršćanske moralistike, okrenuo je vjeru prema konkretnim problemima i evangelizirao aktualne teme o kršćanskoj razjedinjenosti te turskim prodorima na hrvatska područja. U njegovim djelima, osim utjecaja Biblije, nalazimo i utjecaj grčko-rimskih klasika, posebice Vergilija te starih hrvatskih pjesnika. Nazivali su ga učenim pjesnikom i kršćanskim pjesnikom – *poeta doctus* i *poeta christianus*.

CLibar Marca Marula Splichianina Vchomle
 ufdarfi Istoria Sfete udovice Judit u uerfih
 haruacchi sflofena/chacho ona ubi uoi
 uodu Olopherna Posrida uoif
 che gnegouefi oflodobi pu
 ch ifraelfchi od ueli
 che pogibili.
 †

Prodaiufe ubnecih umarcarii uftacu
 chidarfi libar fa signao.

Također je utemeljio pojam *psihologija* u svom djelu *Psihologija ljudske duše* gdje se po prvi put spominje taj termin.

Djela je pisao na talijanskom, latinskom i hrvatskom staročakavskom književnom jeziku. Najznamenitije Marulićevo djelo *Judita*, prvi je umjetnički ep hrvatske književnosti ispjevan na hrvatskom jeziku. Osim ovog djela, Marulićevo značajnije djelo na materinjem jeziku je i poema *Suzana*, napisana u 780 stihova. Danas se jednim od najpoznatijih Marulićevih djela na latinskom jeziku smatra *Davidijada*, junačko-povijesni ep s religioznim značajkama.

Marulićeva važnost za hrvatsku književnost i kulturu očituje se u njegovoj beskompromisnoj predanosti stvaranju te dubokom utjecaju koji je ostavio na buduće generacije pisaca. Njegova djela nisu samo simbol nacionalnog identiteta, već i dokaz njegove strasti prema jeziku i vjeri, kao i sposobnosti da istovremeno inspirira i izaziva razmišljanje. Kroz svoju književnost, Marulić je ostavio neizbrisiv trag koji će nadživjeti vjekove i nastaviti oblikovati hrvatsku kulturnu baštinu.

MARULIĆEVA JUNAKINJA JUDITA

Judita je prvi umjetnički ep hrvatske književnosti ispjevan na hrvatskom jeziku zbog koje je

Marulić i stekao naslov „oca hrvatske književnosti“. Napisana je 1501., a objavljena 1521. godine. Sastoji se od 6 pjevanja i pisana je dvostruko rimovanim dvanaestercem koji je u vrijeme renesanse bio najrasprostranjeniji stih. Građa je preuzeta iz starozavjetne Knjige o Juditi, a govori o hrabroj udovici Juditi koja, koristeći svoju lukavost, ubija asirskog vođu Holoferna kako bi spasila svoj grad Betuliju od opsade. Povijesne analize tumače djelo kao alegorijski spjev u kojem je prikazana turska opsada Splita, a najvažnije je istaknuti kako opisima Juditine ljepote, odjeće i uljepšavanja, Marulić želi iskazati njezinu veliku vjeru, hrabrost i nepokolebljivost te pomoću njezina lika pružiti uzor svome narodu i splitskim udovicama. Judita, živeći u udovičkoj čistoći, posvećena Bogu i vjeri, predstavlja potpunu suprotnost uobičajenim opisima srednjovjekovne i renesansne žene koja je predstavljena kao izvor napasti i propast za muškarce.

KAKO JE MARKO MARULIĆ POSTAO ZAŠTITNO LICE NOVČANICE OD 500 HRVATSKIH KUNA?

1. **Završio je visoke škole.**
2. **Cijeli život obnašao je važne funkcije u rodnom gradu (odvjetnik, sudac, izvršitelj oporuka).**
3. **Aktivno je pomagao hrvatskim knezovima u borbi protiv Turaka.**
4. **Bio je inovator - prva uporaba riječi „psihologija“ pripisuje se upravo njemu.**
5. **Cijeli je život neumorno pisao, ostavivši bogat i raznovrstan opus koji se odlikuje iznimnom književnom stilizacijom, znanjem i vještinom, tako da je s pravom ponio titulu „oca hrvatske književnosti“.**

UPOZNAJ PISMO NAŠIH PREDAKA

Svi znamo za glagoljicu, ali nikad dovoljno podsjećanja na to koliko je to pismo bilo svojevremeno važno. Što je to glagoljica i kakvo je ona pismo? Čemu služi i može li se njome poslati poruku preko mobitela? Kako bismo odgovorili na ova pitanja moramo otputovati čak 12 stoljeća u povijest kada je glagoljica nastala. Uz ćirilicu je jedno od dvaju slavenskih pisama. No, za razliku od ćirilice, glagoljica je autorsko pismo te ne pokazuje sličnosti ni s kojim poznatim povijesnim pismom.

Prilog pripremila: **Petra Jurić, prof.**

KAKO JE NASTALA, KOME TREBA ČESTITATI?

Glagoljicu su za Slavene, najbrojniju jezičnu skupinu naroda u Europi, u 9. stoljeću osmislila dva Grka iz Soluna. Bila su to braća Ćiril i Metod. Ćiril je bio mlađi brat i jako je ljubio mudrost i znanost, a stariji brat Metod poznatiji je po svojoj vojničkoj karijeri. Glagoljicu su osmislili po uzoru na ćirilicu i latinicu, pisma kojima se i danas koristimo. Znamo da je znakova za slova glagoljice šest više nego što imaš zuba, a osmišljena je kako bi Slaveni mogli vršiti vjerske obrede u crkvama na svom jeziku i zapisivati ih svojim pismom. Tako ova 38-slovna abeceda postaje službeno slavensko pismo. Kada su Ćiril i Metod preminuli, niz njihovih učenika nastavio je tradiciju učenja pisma glagoljice sve do naših krajeva. Znamo da smo je u Hrvatskoj koristili u Istri, na Kvarneru i otocima i jedno je od tri pisma kojima su se Hrvati služili u srednjem vijeku.

Hrvati su, međutim, bilo nam tim zanimljivije, mijenjali oblik glagoljaških slova. Na mjestu obliha dijelova slova kao što su kružići ili trokuti, stavljali su kvadratiće. Tako je nastala uglata glagoljica kao isključivo hrvatsko pismo kojim se koriste čak 1000 godina, od 9. do 19. stoljeća. Pitaš se zašto? Glagoljica se vrlo često klesala u kamen, a alati za klesanje nisu nimalo jednostavni za rad. Razmisli zato, ali bez testiranja na vlastitim zidovima, što je lakše klesati u kamen? Oble ili uglate oblike?

Glagoljica je posložena po sustavu koji nazivamo azbuka. Za razliku od abecede koja počinje slovima A, B, C, D... glagoljica počinje slovima A, B, V, G. Svako slovo glagoljice ima i svoj naziv, tako slovo A nazivamo „az“, a slovo B „buki“ – i eto nam imena: azbuka! Samo ime pisma glagoljice dolazi od staroslavenske riječi glagolati, što znači govoriti ili misliti. Ako netko želi zaglagoljati s tobom, nepristojno bi ga bilo odbiti!

Jeste li znali da svako glagoljaško slovo ima svoju riječ? Nazivi prvih 9 glagoljaških slova nose važnu poruku:

А	В	В	Г	Д	Е	Ж	З	И	И	И		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20		
Ђ	Ј	К	Л	М	М	Н	О	П	Р	С	Т	У
30		40	50	60	uglato M	70	80	90	100	200	300	400
Ф	Н	О	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї
500	600	700	800	900	1000	2000	3000	Jer	Jor	Jerok	(I)JE	JU
											JA na početku i iza samoglasnika	5000
											4000	

Poluglasovi

Pssst...Ova tablica neka ti bude hint kako bi uspješno pročitao sve što se u ovom članku krije.

KAKO LAKŠE UPAMTITI GLAGOLJICU?

Postoje razne mnemotehnike pamćenja pisma glagoljice. U ovom članku vam predstavljamo neke od njih. Pokušajte upamtiti što više slova i na kraju članka se možete i sami okušati u glagoljici.

ZA VIZUALCE I SLUHISTE

Imamo još nekoliko trikova za pamćenje oblika ovog mega interesantnog pisma – ilustracija i rima!

Dok u slovu S mi vidimo gljivu,
u slovu A se grablje kriju.
U slovu P visibaba cvate,
a u slovu I nižemo pješčane sate.
U slovu K do četiri brojimo,
sa slovom Ž dar s mašnicom poklonimo.
U društvu G trešnjama se sladimo,
u čašici od C ledenim čajem hladimo.
Eto, tako ja vidim ova slova
pa ti ostalima dodaj značenja nova.

TJELOVJEŽBA NADAHNUTA GLAGOLJICOM

Tjelovježba je uvijek
dobra ideja!
Gibaj se s glagoljicom i
vidi gdje će te to odvesti.

Grafiti nisu popularni samo danas, bilo ih je i u 12. stoljeću, a smjestili su se u malom naselju Hum i to na HUMSKIM GRAFITIMA.

To su samo neki od glagoljskih spomenika.
Glagoljskim je pismom u proteklom tisućljeću
stvoreno na tisuće spomenika.
Možeš li to zamisliti?!

GLAGOLJICA U MODERNO VRIJEME / GLAGOLJICA DANAS

Glazoljica je davno izgubila status službenog pisma, ali još uvijek se može pronaći i to na neočekivanim mjestima! Zaronimo li u virtualni svijet, glagoljicu ćemo pronaći u brojnim kompjuterskim igricama. Daje uistinu poseban štih drevnim tematikama i starim vremenima. Izgleda zagonetno i dojmljivo, a mi smo te sreće da je i znamo!

Pokušaj otkriti što na slikama piše, a ako ti ipak zatreba pomoć u dešifriranju ovih sličica, posluži se tablicom s početka teksta.

Jedna od igrica koja u sebi krije tekst na glagoljici je *The Witcher 3: Wild Hunt*.

Suvremenom svijetu se također nanovo свидjela pa se tako glagoljica danas smjestila i na kovanice eura, točnije 1, 2 i 5 centa.

I brojni murali su ugostili ovo naše simpatično staro pismo. Neki od njih nalaze se u Zadru, među navijačkom skupinom *Tornado*.

No, to nije sve... Koliko je snažna i lijepa naša glagoljica dokazuje i činjenica kako su se njom poslužili i Japanci pa su je tako uvrstili u seriju *Log Horizon* (25. epizoda druge sezone).

GDJE MOŽEŠ VIDJETI GLAGOLJICU?

Ako želiš vidjeti glagoljicu oči u oči (možeš i virtualno, takva su vremena), morat ćeš krenuti putevima glagoljaša! Naime u Hrvatskoj postoje razni spomenici na kojima možeš pronaći i čitati glagoljicu. Ako znaš geografiju, ne bi trebao imati problema s njihovim pronalaskom.

Najviše je njenih tragova u Istri, ali otkrivena je i u Splitu u HRVOJEVOM MISALU iz 15. stoljeća!

Najpoznatiji spomenik je ipak pronađen na otoku Krku, točnije u Jurandvoru kraj Baške. Iz dalekog je dvanaestog stoljeća, a ime i prezime mu glasi: BAŠĆANSKA PLOČA.

MISAL KNEZA NOVAKA

Koji je ovo grad na fotografiji?

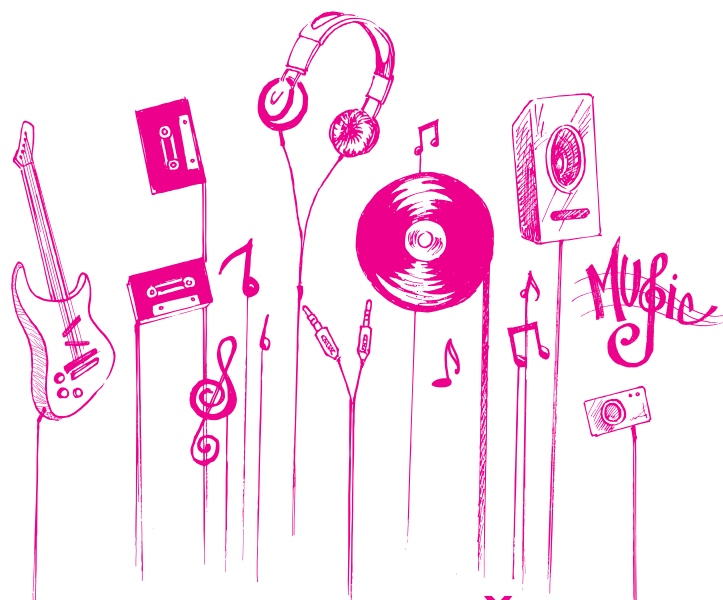
Երասխ

Sada bi već, dragi čitatelju, trebao i nešto znati. Skupi snage i za kraj otkrij što ovdje piše:

Քաղաք Երասխ, սքանչելի քաղաք է՝ սքանչելի մայրաքաղաք. ըստիպա չորսն առ բեր մեկն է Երասխստ, զի ում թուի յըմբարտա! Բրկտեղա զո սուի զիտեղի թուրա չիքազտա զմեկ ճառ. լրտչաքաղաք (.)

[Píše: Dobro jutro, dobar dan ili dobra večer. Znam kako me nije lako čitati, bravo za upornost! Nadam se da sada znaš napisati svoje ime. Pokušaj!]

GLAZBA IZRAŽAVA ŠTO NE MOŽEMO REĆI, ALI O ČEMU NE MOŽEMO ŠUTJETI

Razmišljanje podijelila: **Paula Ladan**

Od postanka do sada, ljudi su se razlikovali i po razlikama se dijelili. Svaki se narod borio za svoj opstanak, svoje interese i svoju kulturu. Odvajala su nas razmišljanja, tradicije i staleži, ali uz sve to, svaka kultura je razvila jednu poveznicu koja je jezik osjećaja, koju svaki narod bez obzira na jezik može razumjeti, a to je glazba.

Glazba je univerzalni jezik koji ne poznaje granice, jezik koji može izraziti ono što riječi ne mogu, i koji nas vodi kroz široki spektar emocija - od radosti do tuge, od nade do očajja. Izvan svake sumnje, glazba je izuzetno snažno sredstvo komunikacije koje često prelazi granice verbalnog izražavanja. Iza svakog tona, svakog akorda, skrivena su duboka sjećanja, osjećaji i misli koje ponekad ni sami ne možemo jasno pokazati.

Jedna od najzanimljivijih karakteristika glazbe je ta da ona može govoriti jezikom koji seže van granica riječi. Pjesma može rasplakati ili nasmijati nekoga, može prenijeti osjećaj topline ili hladnoće, sve bez jedne jedine izgovorene rečenice. Upravo u tom odsustvu riječi, glazba pronalazi svoju snagu. Ona izražava duboke emocije koje je često teško opisati.

Kroz melodiju i ritam, glazba nam dozvoljava da iskažemo naše najdublje čežnje, čak i kada riječi zakažu. Kada se osjećamo sretno, možemo pjevati i plesati uz omiljenu pjesmu, a kada nas obuzme tuga, možemo se prepustiti bolnoj baladi koja razumije našu bol bolje nego bilo tko drugi. Glazba je poput terapeuta koji nas sluša bez osude i daje nam pravo osjećati

ono što osjećamo, bez obzira na kompliciranost ili kontradiktornost naših misli.

Sposobnost glazbe da izrazi ono što ne možemo reći, ali o čemu je nemoguće šutjeti, postaje posebno očigledna kada se suočavamo sa situacijama koje su izvan dosega naših riječi. Kroz glazbu, možemo pronaći utjehu nakon gubitka voljene osobe, izraziti zahvalnost za ljubav koju osjećamo prema našim bližnjima ili pronaći snagu da se suočimo s izazovima koje život stavlja pred nas. U tim trenucima, glazba postaje naš saveznik, naš vodič i naša točka spasa.

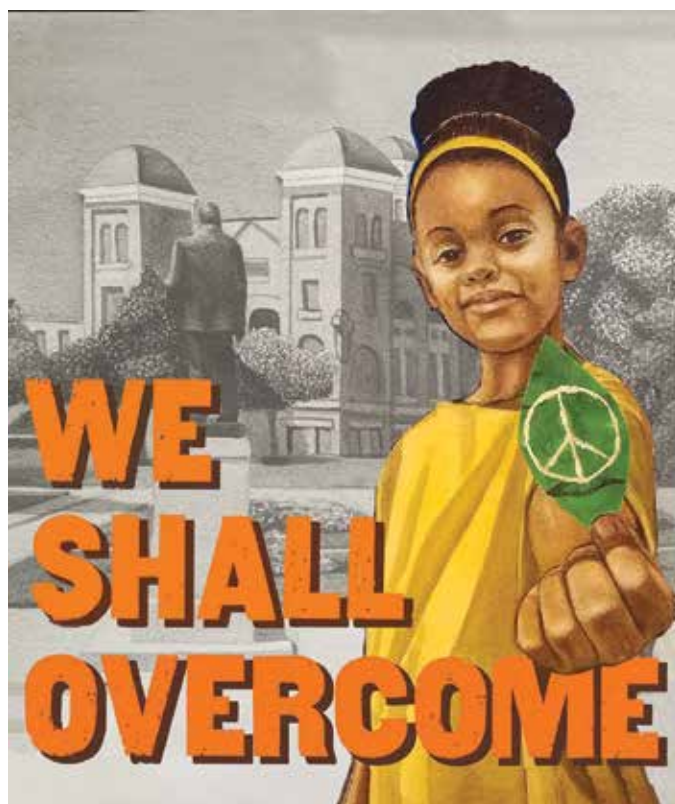
Neki primjeri iz povijesti i suvremene glazbe obiluju pričama o tome kako je glazba bila sredstvo izražavanja za neizrecive emocije. Od klasičnih skladbi koje su prenosile tugu, kao što je Mozartov *Requiem*, do moderne rock glazbe koja je postala glas generacija, kao što su pjesme *The Beatles* ili *Nirvana*, svaka nota nosi sa sobom jedinstvenu priču i osjećaj. No, glazba nije samo izraz individualnih emocija. Ona može biti i snažno sredstvo za izražavanje kolektivnih osjećaja i ideala. Revolucione himne, poput *La Marseillaise* u Francuskoj ili *We Shall Overcome* u borbi za građanska prava u Americi, postale su simboli otpora i nade za milijune ljudi širom svijeta.

Od djetinjstva glazba je značajni dio mogega života, dolazeći iz obitelji umjetnika i glazbenika, naučila

sam pjevati pjesme, svirati gitaru, čak sam završila glazbenu školu tijekom koje sam naučila svirati klavir. Glazba je uvijek bila sastavni dio moje svakodnevice i nailazila sam na nju u svakom kutku mog života. Nakon svega toga glazba mi nije dosadila, štoviše još sam se više zaljubila u nju, zbog čega sada sudjelujem u glazbenoj sekciji Učeničkog doma u kojoj sam upoznala mnoge zanimljive i drage ljude.

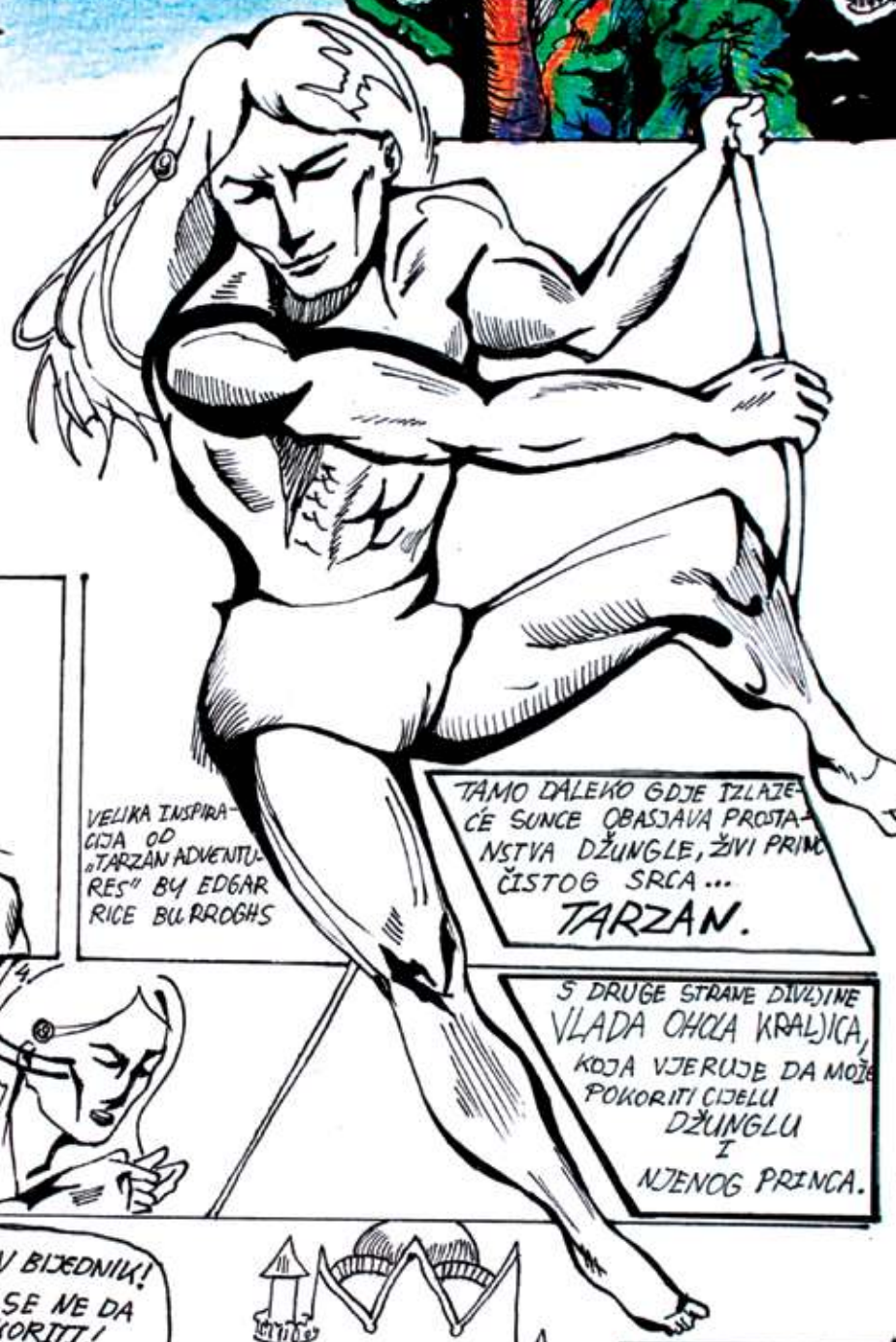
U konačnici, glazba je više od zvukova i nota - ona je jezik duše. Kroz nju možemo istražiti dubine naših emocija, dijeliti svoje radosti i tuge s drugima i pronaći utjehu u trenucima boli. Glazba izražava ono što ne možemo reći, ali o čemu je nemoguće šutjeti. Ona je tihi govornik emocija koji nas povezuje i oblikuje na načine koji nadmašuju granice riječi. Glazba je oduvijek bila prikaz čovjeka kao cjeline. Ako je glazba dio vašega života, smatrate li je najboljim prikazom svoje duše, vaših misli, stavova? Mislite li da utječe na vas? Je li bitna za čovječanstvo?

PRINC DŽUNGLE

BY: *Wojan Zuber* '24

HA HA HA HA
HA HA

HA HA HA HA
HA HA HA HA

VELIKA INSPIRACIJA OD "TARZAN ADVENTURES" BY EDGAR RICE BURROGHS

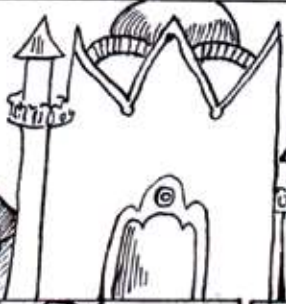
TAMO DALEKO GDJE IZLAZEĆE SUNCE OBASJAVA PROSTORISTVA DŽUNGLE, ŽIVI PRINC ČISTOG SRCA...
TARZAN.

S DRUGE STRANE DIVLJINE VLADA OHOLA KRALJICA, KOJA VJERUJE DA MOŽE POKORITI CIJELU DŽUNGLU I NJENOG PRINCA.

KAKAV BIJEDNIK!
NIČIM SE NE DA POKORITI!
OVA KVO IGNORIRANJE NEĆE PROĆI NEVAŽNJENO!

KREĆE U POHOD NA TARZANA, ALI NA TOM PUTU ISPRIJEČI SE OKRUTNI ČUVAR...

KRALJICA JE ŠOKIRANA, ALI U ZADNI TREN TARZAN BIĆEM SMIRI BIJESNOG TIGRA.

KRALJICA JE SVEJEDNO NEZAHVALNA I RUGA SE.

TARZAN, NE OBRĆAJUĆI PAŽNJU NA NJENO PONAŠANJE ODLUČI S TIGROM OTIĆI.

VRATITE SE I POKORITE SE...

INVAĆE ĆETE OSMJETITI MOJ BIJES!

MEĐUTIM DOLAZI NOVA OPASNOST, ALI PO KRALJICU...

OHOLOST ODVAJA LJUDE, A PONIZNOST IH SPAJA.

End

NEKI VOLE PLESATI PO KIŠI, DOK DRUGI SAMO POKISNU

Svi smo različiti. Imamo različite misli, osobnost, izgled te putujemo različitim životnim putanjama koje će se rascvjetati u potpuno individualne budućnosti za svakoga od nas. Iako ima neizbježnih detalja u kojima nam se životi preklapaju, živote proživljavamo različito.

Jedna od stvari koju svi dijelimo je da iz dana u dan nailazimo na izazove. Svatko od nas se u jednom trenu trebao naučiti nositi s problemima na način svojstven upravo nama. Kao i kiša koju susrećemo u prirodi, problemi su sastavan dio života. Kiše će uvijek biti, bila nam dosadna i naporna ili lijepa. Neki ljudi smatraju kišu srećom i plešu na njoj, dok drugi ljudi smatraju kišu tugom i pokisnu.

Iako je kiša neizostavan dio života, način na koji se nosimo s nevremenom je jedinstven za svakoga od nas. Svi prolazimo i suočavamo se s momentima u našim životima na način koji pripada samo nama. Ako smo se naučili živjeti s problemima, onda možemo plesati na kiši.

Ponekad ćemo naići na teže pljuskove, gdje će nam zatrebati kišobran, a ponekad ćemo imati manje kišne dane, gdje možemo bezbrižno plesati kroz kapljice kiše. Kišobrani su također sastavni dio života. Stvari i ljudi koji nam pomažu prebroditi neveru. Često kod kišobrana mislimo da će nas uvijek štiti i pomoći da ne pokisnemo, no ponekad se mogu slomiti i moramo tražiti novi. Trebamo potražiti veći kišobran koji će nam pomoći s pljuskom, dok ne svane sunce.

Neki ljudi sami nauče plesati po kiši, dok drugi trebaju kišobran da ne pokisnu. Neki sami nauče živjeti s problemom i nastave živjeti kao da ga nema, dok drugi trebaju ruku koja će im pomoći. Treba im ruka da ih ojača, da nastave još jače nego prije. Osoba koja nam je pridržala kišobran može biti prijatelj, partner ili član obitelji. Neočekivano, kišobran se zna pojaviti upravo kada se najmanje nadamo. Iz smjera u kojem nismo ni tražili zaštitu od pljaska.

Isto kao što nama zatreba, tako je kišobran ponekad potreban i drugima. To je ono što nas povezuje. Ljudi znaju kišne dane skrivati osmjesima i u tom slučaju na nama je da pomognemo. Koliko god ljudi izgledali sretno i uvijek imali osmijeh na licu, osmijeh skriva mnogo tajni i može skrivati puno tuge. Svima treba pružiti šansu, jer ne znamo koliko ljudi kisnu u sebi.

Životni put je težak, no kad prođemo najgora nevremena, shvatit ćemo koliko smo vrijedni i koliko smo hrabri. Nikada život neće biti bez kiše, no nikada neće život biti bez sunca. Kišu moramo shvatiti kao simbol borbe koji nas još više ojača. Problema se nećemo moći riješiti na našem životnom putu i dok god se budemo mogli suočavati s njima, moramo se boriti. Svi se susrećemo s pljuskovima. Imati ćemo puno pljuskova gdje će kišiti i kišiti, no moramo spriječiti da skroz ne pokisnemo. Moramo spriječiti da nas taj problem ne uništi i moramo naučiti plesati na kiši.

Iva Dundić

Andrea Rako - Šumski bubnjar (instalacija)

Laura Kaselj - Petunija na prozoru (akvarel)

Ante Bilić - Nebeski kolorit (fotografija)

Nikol Kozina - Look at me! (flomaster i olovka)

Ana Mašić - Štiklice (tempera)

NE TROŠI ŽIVOT ŽIVEĆI U SJENI

Što uopće znači trošiti život živeći u sjeni? Odnosi li se ovo dvosmisleno upozorenje na to da ne provedemo život u sjeni druge osobe? Ili pak da pazimo da se nad nas ne bi nadvila sjena pesimizma? Ponekad nismo ni sami sigurni na što se može odnositi, a priroda sjene ovisi o tome kako tko to doživljava i iz kojeg kuta promatra.

Živjeti u sjeni može asociirati na život u metaforičkoj tami, nesigurnosti i pesimizmu, kao da smo zarobljeni u svojim okvirima i bojimo se izići van njih. Osim što nas naš vlastiti um zarobljava i ograničava u izlazu iz te sjene, na to utječe i naša okolina, društvo, mediji... Kada nemamo nikakvih poticaja, ohrabrenja i nade da će biti bolje, teško je izići iz sjene. Jedan od razloga zašto trebamo pažljivo birati naše prijatelje i društvo je ne prilagođavati se. Ako se prilagodimo protivno našoj prirodi, onda postajemo loše kopije tuđeg originala. Može se reći da tada živimo u njihovoj sjeni koja nas dodatno obeshrabruje i zarobljava. Treba biti unikat u ovome svijetu, jer samo si jedan ti i nitko ne može biti poseban kao ti. Zato nemoj biti duplikat i nemoj htjeti biti netko drugi, jer na kraju krajeva, nikada to nećeš moći ni biti. Samo budi svoj i okruži se ljudima koji ti pružaju ljubav, potporu i nadu. Ljudima koji ti daju savjete i koji sve čine da bi ti bio bolja verzija sebe. Takvim ljudima se trebamo okružiti. Vrijeme brzo leti, nemoj ga potratiti na nekoga tko ti to vrijeme samo oduzima i sputava te da budeš bolji.

Život u sjeni ponekad zna biti varljiv gdje nam se doima kao da živimo u prostoriji koja je ispunjena svjetlom i uvjereni smo kako ne trebamo napustiti tu prostoriju jer nam je dobro unutra. U toj prostoriji nalaze se vrata koja su širom otvorena, ali kroz njih se vidi samo mrak. Tako teško je zakoračiti u nepoznato, pomalo i zastrašujuće. Mislimo da će nam biti gore i bojimo se što se može dogoditi. Samo treba imati vjere da će sve biti dobro. Jer kada izideš van te prostorije i prodeš nekoliko koraka kroz tamu, otkrit ćeš da postoji Svjetlo koje sjaji jače nego to u kojem si bio, koje zrači ljubavlju i srećom. To Svjetlo sjaji za svakoga od nas, i treba ga uvijek tražiti i slijediti. A kada ga nađemo, onda ćemo živjeti život u svjetlu, a ne u sjeni.

Život je dragocjen dar koji nam je dan, ne trebamo ga samo tako olako shvaćati. Trebamo otkriti kako ga nabolje moguće živjeti, s pravim ljudima, u ljubavi i zajedništvu.

Ali čekaj. Kako uopće znati trošim li život živeći u sjeni? Kako mogu znati ako sam zarobljen u tuđoj sjeni ili dopuštam da me moja zarobljava? Odgovor na to pitanje je nešto što svatko od nas sam mora donijeti. Živi život u svjetlu, a ne u sjeni.

Mihael Zelić

RADIOAKTIVAN

Ja moram ići
čuješ li me? moram.
u meni nade ni života nema
vi moju bol nikada nećete znati
koliko me boli, koliko srce mi pati

Bježiš od mene kao da sam radioaktivan
bježi, bježi jer ovaj hod će ti biti posljednji,
šuti, bilo je i gorih dana
od ovih bilo je i dubljih rana
je li vidiš kako nam je trula grana?
od tvoje sebične hladnoće
duša mi je plava

Tvoje srce bi zbog mene
primilo i olovo
ono bi zbog mene
sve opet ponovo

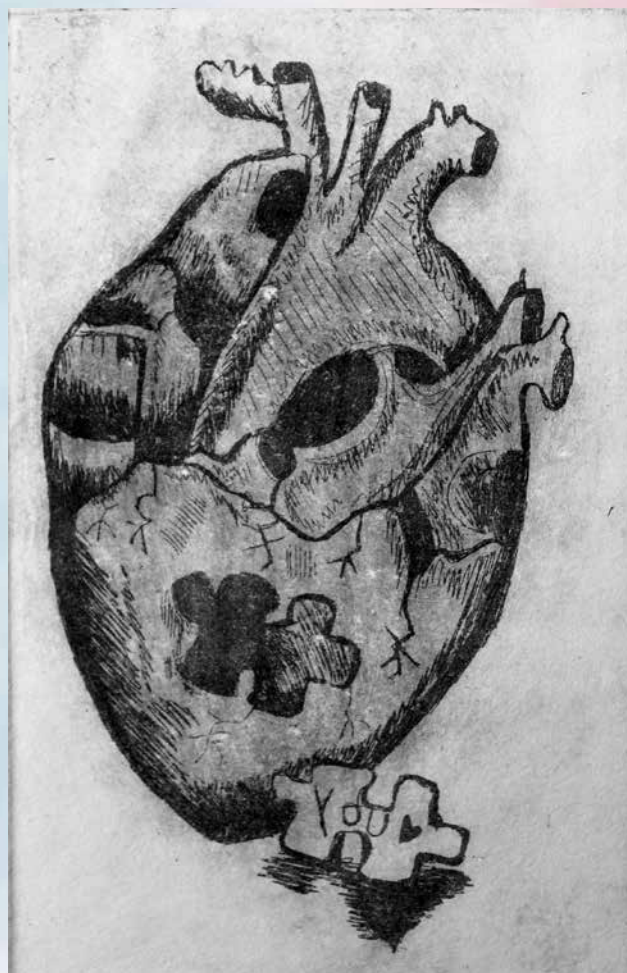
Žao mi je što moja bol nije prijelazna
da ti srce kida na komade
žao mi je što je moja duša naivna
što na takve budale padne

I bježiš od mene kao da sam radioaktivan
bježi, bježi jer ovaj hod će ti bit posljedjan,
šuti bilo je i gorih dana
od ovih bilo je i dubljih rana

Ja moram ići
čuješ li me? moram.
al' briga me, lijepo mi je

jer tvoje srce bi zbog mene
primilo i olovo
ono bi zbog mene
sve opet ponovo

Miro Čepo

Ana Mašić - Moj ti (grafika, bakropis)

MOST U MAGLI

Večeras samo mrak
baš hladna noć,
ja danima ne spavam
muka neće proć'

Tvoje ruke sad me traže
ja bježim u noć
gubim se u igri nade
ne znam hoću li živ ja doć'

Most slobode je u magli
moji koraci u noći kao da su stali
i zrak kao da se sa mnom šali
sa mnom šali, šali

Evo ove noći mostovi su pali
moji pogledi iz kazamata kao da su stali
i sati kao da su sve kraći i kraći i kraći

Most slobode je u tami
kao da samo čujem tvoj glas u galami
i tvoj život bez mene kao da pada
jer te nitko neće voljeti kao ja nekada

Miro Čepo

Ante Bilić - Ponistra moje none (fotografija)

RAZLOMLJENA TIŠINA SLOMLJENOGA SRCA

U noći tišine, srce moje tužno,
Sanjam te, srce ni krivo ni dužno.
Tvoje oči sjaje, al' ne za mene,
U tom svijetu tuge, ja lutam bez sjene.

Sjećanje na nas kao mračna zvijezda,
Gori u tami, kao da nas izjeda.
Tiha patnja srca, neizgovorena,
U mom svijetu bez tebe, duša izgubljena.

Moje su ruke prazne, tvoje ime tuguje,
Ostavljeni snovi, srce tiho klije.
Ljubav što ne cvjeta, bolno srce krade,
U ovom plesu samoće, ljubav se izgubi i nestade.

U tami noći, srce gubi sjaj,
Ljubav se gasi, kao zvijezda pred svoj kraj.
Tiho patnja u duši kao mač,
Svaki trenutak srce se steže ko da ga šiba drač.

U tvome pogledu vidim tugu duboku,
Naše srce, nekad skladno, sada prolazi muku.
Beskrajna želja za tvojim dodirima bolnim,
Ali ti si daleko, ljubav izgubljena u noćima hladnim.

Sanjam te, ljubavi, u svakoj tišini noći,
Ali ti ostaješ nedostižna, kao ptica leteći.
Moje ruke prazne, srce tuguje šutke,
Gledam te s drugima, očiju praznih kao u lutke.

Kroz neizvjesnost, ljubav nam postaje stranac,
Svaki tvoj pogled, kao da je mome srcu mamac.
U svijetu bez tvoje ljubavi, osjećam se praznom,
Slično barki bez pristajališta, što luta maglom.

Paula Ladan

Laura Kaselj - Ogledalo duše (olovka)

Ana Mašić - Starost (grafika, duboki tisak)

GOLGOTA

Ja ću rukama olovo sa tvoga srca skidati
kada umrem nemoj me ni pitati,
bijeda bijedi kao melem rani dođe
znam da svako nevrjeme prođe

Al' ovo je oluja kraja
uskoro ću na nebo doći
lupać ću na vrata raja
da uđem, ne znam hoću moći

Al' ja naći ću te
I ako to znači da proći ću Golgotu
čak i od noža tvoje riječi više bole me
al' ne dam se jer dao si život mom životu

I ruše me i kidaju kao da sam nit
trčim, trčim, probijam kroz zid
jer bez tebe ja ne mogu više
doći brzo, davo mi za vratom diše

Je li znaš da ja naći ću te
iako to znači da proći ću Golgotu?
čak i od noža tvoje riječi više bole me
al' ne dam se jer dao si život mom životu

Miro Čepo

**TOO! SVE SAM
TOČNO RIJEŠILA!**

PUT KROZ HRVATSKU

Prilog pripremio: **Miro Čepo**

U 28. broju lista Učeničkog doma Split donosimo kviz o Lijepoj našoj. Kultura je sastavni dio života u koji spada znanje o svojoj državi i o svome narodu. Svi mogu reći *Ja sam Hrvat!*, ali je li zaista dovoljno da samo riječima iskažemo poštovanje i ljubav prema Hrvatskoj koja stoljećima unatrag gradi tradicije zlata vrijedne? Nadamo se da ćeš u ovom kvizu imati što više točnih odgovora, a ukoliko rezultat ne bude najbolji, nadamo se da ćeš barem nešto novo naučiti i obogatiti sebe kao i svoj ponos! Sretan put!

1. Kada je uvedena valuta hrvatska kuna?

- a) 1992. godine
- b) 1990. godine
- c) 1994. godine

2. Koja je država prva priznala Hrvatsku?

- a) Njemačka
- b) Norveška
- c) Island

3. Kako se zove prva hrvatska telenovela?

- a) Vila Marija
- b) Vila Ivanka
- c) Vila Dora

4. Koji je hrvatski glumac napravio karijeru u Hollywoodu?

- a) Goran Višnjić
- b) Rene Bitorajac
- c) Goran Bogdan

5. Koje su najstarije hrvatske novine?

- a) Jutarnji list
- b) Večernji list
- c) Narodni list

6. Koji je najposjećeniji turistički grad u Republici Hrvatskoj?

- a) Šibenik
- b) Split
- c) Pula

7. Koji od ovih izuma nisu izumili Hrvati?

- a) Šivaća mašina
- b) MP3 player
- c) Padobran

8. Koji je najbolji plasman samostalne Hrvatske na Euroviziji do 2023. godine?

- a) 7. mjesto
- b) 9. mjesto
- c) 4. mjesto

EUROVISION
SONG CONTEST
MALMÖ 2024

9. Koji je nogometni klub osvojio najviše prvenstava Hrvatske?

- a) Hajduk
- b) Dinamo
- c) Rijeka

10. Na kojem pismu je napisana Bašćanska ploča?

- a) Bosančici
- b) Ćirilici
- c) Glagoljici

11. Tko je bio prvi hrvatski predsjednik?

- a) Franjo Tuđman
- b) Stjepan Mesić
- c) Ivo Josipović

12. Koja je najviša hrvatska planina?

- a) Velebit
- b) Biokovo
- c) Dinara

13. Koje životinje se nalaze na zastavi RH?

- a) Leopardi, koza i kuna
- b) Lavovi, jarac i kuna
- c) Leopardi, jarac i kuna

14. Kada se obilježava Dan državnosti u Hrvatskoj?

- a) 18. studenoga
- b) 30. svibnja
- c) 25. lipnja

15. Koliko ima kvadratića na zastavi RH?

- a) 20
- b) 25
- c) 30

16. Koliko Hrvatska ima otoka?

- a) 66
- b) 78
- c) 84

17. Koji grad još nazivamo „Zvonimirov grad“?

- a) Salona
- b) Nin
- c) Knin

18. Koje godine je Hrvatska ušla u Europsku uniju?

- a) 2013.
- b) 2015.
- c) 2017.

19. Koja je prva tiskana knjiga na hrvatskom?

- a) Dubravka
- b) Misal
- c) Biblija

20. Tko je napisao ep „Judita“ 1521. godine?

- a) Ivan Gundulić
- b) Faust Vrančić
- c) Marko Marulić

16.B, 17.C, 18.A, 19.B! 20.C
7.A, 8.C, 9.B, 10.C, 11.A, 12.C, 13.A, 14.B, 15.B,
TOČNI ODGOVORI: 1.C, 2.C, 3.A, 4.A, 5.C, 6.B,

REZULTATI:

0 – 7 = Nisi se baš proslavio/la na ovom kvizu, zar ne? Nadam se da si barem imao/la 3 boda, ako ništa, više sreće drugi put! Nadam se da si barem nešto novo naučio/la i zapamtio/la u ovome kvizu! Hvala na izdvojenom vremenu!

8 – 14 = Na pola puta si, mogao/la si i bolje, ali dobro je osim ako imaš 8 bodova, to znači da si se izvukao/la ovaj put (drugim riječima više sreće nego znanja). Očekujemo bolji uspjeh drugi put.

15 – 20 = Čestitam, ako si imao/la 20 bodova, odmah na prijavu na izbore za predsjednika Lijepe naše! Vidi se tko poštuje i voli svoju zemlju! Svaka čast!

Zdravka Krstulović

Splitska Marilyn Monroe

Prilog pripremio: **Nikola Poljak**

Zdravka Krstulović, hrvatska kazališna, televizijska i filmska glumica, rođena je 1940. godine u Splitu u blizini kazališta gdje je već kao djevojčica odlazila na predstave. S 12 godina se prvi put našla na pozornici HNK u činu opere *Karmen*. Nakon toga pohađala je privatne satove pjevanja što joj je kasnije pomoglo u raznim ulogama. Nakon osnovne škole upisala je klasičnu gimnaziju i glazbenu školu u kojoj je naučila svirati klavir. Potom je upisala Akademiju dramskih umjetnosti pokazujući interes i za humanističke znanosti što ju je činilo ne samo lijepom i talentiranom, već i široko obrazovanom glumicom.

U 25. godini života dobila je stalni angažman u većini predstava u kojima je ostvarila uloge koje su obilježile jedno od zlatnih doba splitskog HNK. Uloga Mare u predstavi *Kate Kapuralica* donijela joj je i *Prvomajsku nagradu* tadašnje SR Hrvatske.

Međutim, 1971. godine prešla u slobodne umjetnike te je glumila uglavnom u zagrebačkim kazalištima i na Splitskom ljetu. U tom je razdoblju privukla pažnju popularnijih redatelja tog vremena poput Bojana Stupice, Marka Forteza i Aleksandra Glovackog.

Ponovnim povratkom u splitski HNK 1978. započela je značajna faza njenog glumačkog stvaralaštva koju pamtimo po mnogobrojnim ulogama. Unatoč konstantnoj zaposlenosti, u ovom razdoblju uspjeh je cvjetao i na privatnom planu. Vjenčala se, i kako je jednom rekla, uspjela je uskladiti majčinstvo i posao. U svojoj karijeri je snimila nekoliko igranih filmova. Od televizijskih uloga, dvije su nezaboravne i po njima je najviše zapamćena: *Naše malo misto* i *Velo misto*

autora Miljenka Smoje. U prvoj od njih glumi Anđu Vlajinu, djevojku iz siromašne obitelji iz dalmatinskog zaleđa, koja dolazi na otok kako bi bila služavka u kući bogatoga gradonačelnika, dok u *Velom mistu* utjelovljuje lik Violete, učiteljice plesa koja dolazi iz luksuznog Pariza. Iako su te dvije uloge međusobno potpuno različite, briljantno je odigrala obje. Nažalost, 1999. godine teška bolest ju je prerano udaljila s kazališnih dasaka što je bio prevelik udarac za njezino srce, a pet godina poslije je preminula.

Tijekom karijere dobila je mnoge nagrade, a hrvatski časopis *Hollywood* ju je 2005. godine uvrstio na 14. mjesto najboljih hrvatskih filmskih glumaca svih vremena. Mnoge Zdravkine uloge pamtit ćemo po njenom iznimnom talentu prožetom strašću, samozatajnosti i zaraznom osmjehu. Jednom riječju bila je i ostala najveća glumica koju je Split ikada dao.

Zdravka Krstulović i Boris Dvornik

“Meni novac ništa ne znači. Ja nisam starleta, ljepotica čije vrijeme traje dvije-tri godine pa u tom roku mora ugrabiti što više. Moje su ambicije mnogo veće jer sam uvjeren u svoj talent.”